

Icke-verbal kommunikation mellan människa och djur i litteratur

**En interdisciplinär studie om hur David
Wroblewskis *The Story of Edgar Sawtelle*
rekonstruerar förhållandet mellan djuriskhet och
funktionshinder**

Av: Linnéa Andreasson

Handledare: Ann-Sofie Lönngrén
Södertörns högskola | Institutionen för kultur och lärande
Magisteruppsats 30 hp
Litteraturvetenskap | Höstterminen 2018

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Abstract

In reading *The story of Edgar Sawtelle*, this essay applies posthuman studies with animal studies and disability studies to analyse how the communication between species occur and how boundaries are expanded. Non-verbal language is closely examined and argued to be just as viable as verbal language in the making of relationships and subjects in literature. By applying posthumanism, biological research and a non-anthropocentric way of thinking one can evolve from the notion that humans are the only subjects which matter, something that has been verified because non-human animals never have been given a voice or an acknowledgment of a language. What happens in a novel when the main protagonist is lacking the ability to speak verbally, when verbal language is what has constructed human exceptionalism over all the other species?

English title: Non-verbal communication between humans and animals in literature:

An interdisciplinary study on how David Wroblewski's *The Story of Edgar Sawtelle* reconstructs the relationship between animality and disability

Keywords: posthumanism, animal studies, disability studies, posthumanist linguistics, David Wroblewski, Cary Wolfe, anthropocentrism, anthropomorphism, human exceptionalism

Populärvetenskaplig sammanfattning

Denna uppsats tillämpar posthumanistiska studier med djurstudier och funktionshinder-studier för att analysera hur kommunikationen mellan arter äger rum och expanderar gränser i David Wroblewskis roman *The Story of Edgar Sawtelle*. Icke-verbalt språk undersöks och argumenteras vara lika betydande som verbalt språk vid skapandet av relationer och subjekt i litteratur. Genom att applicera posthumanism, biologisk forskning och ett icke-antropocentriskt sätt att tänka kan man avveckla tanken om att människan är det enda subjekt som räknas, detta är något som enbart verifierats eftersom icke-mänskliga djur aldrig fått någon agens eller bekräftande att de har rätten till en röst. Vad händer i en roman när protagonisten saknar förmågan till verbalt språk, när det verbala språket är central som verkning i mänsklig exceptionalism?

Nyckelord: posthumanism, djurstudier, funktionshinder-studier, posthumanistisk lingvistik, David Wroblewski, Cary Wolfe, antropocentrism, mänsklig exceptionalism

Innehållsförteckning

1. INLEDNING OCH SYFTE	5
1.1 TEORI OCH FRÅGESTÄLLNING	6
1.2 METOD OCH MATERIAL.....	9
1.3 TIDIGARE FORSKNING OCH OMRÅDESÖVERSIKT	10
1.4 SAMMANFATTNING AV <i>THE STORY OF EDGAR SAWTELLE</i>	18
2. ANALYS	19
2.1 ANTROPOCENTRISM OCH INGÅNG TILL KOMMUNIKATION HOS ICKE-MÄNSKLIGA DJUR I LITTERATUR	19
2.2 KOMMUNIKATION - KROPP – TECKEN	21
2.3 FOKALISERING UR EN HUNDS PERSPEKTIV. ALMONDINE OCH KOMMUNIKATION	37
2.4 HUNDEN MORALISKT ÖVERLÄGSEN I <i>EDGAR SAWTELLE</i>	47
3. SLUTDISKUSSION	60
KÄLLFÖRTECKNING.....	63

1. Inledning och syfte

“Some people talk to animals. Not many listen though. That's the problem.”

A.A. Milne – The Complete Tales of Winnie-the-Pooh

Sedan Aristoteles har människan rangordnat sig högre än jordens andra varelser.¹ Människan har alltid befunnit sig nära gud. De icke-mänskliga djuren har tilldelats rollen som det andra, okända och det ottyglade.

Var det från allra första början bristen på en liknande kommunikation som ledde människan till tron om att alla icke-mänskliga djur är ointelligenta och omoraliska, och då per definition mindre värda än människan? Språkbarriären är kanske det som mest skiljer våra arter åt. Det är åtminstone det de flesta hänger upp sig vid; 'linguistic myth of human history' – with its claims to universality – that the essence of what it means to be human is claimed to be language”.² Alistair Pennycook är bara en av många som konstaterar att kanske den största grundstenen i mänsklig exceptionalism är det verbala språket och människans kommunikativa förmåga.

Syftet med denna uppsats är att lyfta fram andra kommunikativa sätt än det verbala. Utgångspunkten i detta projekt är att icke-mänskliga djur har ett språk, även om det yttrar sig annorlunda än vårt mänskliga språk. Frågan: “[w]ill we ever be able to hear their real voice, not mediated by anthropomorphisation, which literature tries to imitate?”.³ Detta är tveklöst en fråga som inte bara Anne Barcz ställer i relation till icke-mänskliga djur.

Människans förmåga att ordna sinnena hierarkiskt är något som skapat klass-kategorier bland människor också. Exempel på detta är olika funktionsvariationer som enligt detta hierarkiska mått gör de som saknar detta (vad som anses vars fundamentalt mänskliga attribut) ”mindre intelligenta”. De placeras då, per definition närmare djuren (ett mer primitivt subjekt än den ”utvecklade människan”) om de inte kan kommunicera på det ”självklara mänskliga sättet –

---

¹ Aristoteles *Scala Naturae* (latin, på engelska blir översättningen *Ladder of Being*) innebär att rangordna livsformer, en hierarkis ordning över vem som är lägst stående till högst stående – högst stående är närmast gud. Just denna tankeform finns inte kvar i vår medvetna praktik, men trots det lever den kvar i människans undermedvetna. Ett förenklat exempel på hur Aristoteles rangordnade ett vara från högst till lägst: Gud, änglar, människa, djur, växter, mineraler. Inom dessa är de olika rangordningar inom kategorierna, exempel olika typer av änglar är rangordnade högst till lägst, likadant hos djuren, där exempelvis lejon är högre i rang än vattenlevande djur. För mer information om Aristoteles och hans biologiska filosofi, se exempelvis Herbert Grangers text: "The Scala Naturae and the Continuity of Kinds." *Phronesis* 30, no. 2, (1985).

² Alistair Pennycook, *Posthumanist Applied Linguistics*, (New York: Routledge, 2018), s. 8.

³ Anna Barcz, "Posthumanism and its voices in literature", *Teksty Drugie*, English Edition, (2015), s. 269.

verbal kommunikation. Det kommer framkomma under uppsatsens gång att funktionsvariationer som neutraliserar det ”vanliga” kommunikativa språket hos människor har en tendens att skapa närmanden med de icke-mänskliga djuren i ens närhet. Se exempel på detta i Kari Weils text: “Killing Them Softly: Animal Death, Linguistic Disability, and the Struggle for Ethics”.⁴ Det kommer fler och fler studier som undersöker djuren utifrån deras premisser och inte utifrån människans och som inte antar att de inte har språk bara utifrån att det inte ter sig som vårt primära mänskliga språk. Men i artikeln från *Språktidningen*: ”Jamar katter på dialekt? Och hör de skillnad på folk och folk? Nu studerar språkvetare dialogen mellan människa och katt”.⁵ I artikeln skrivs det om språkforskaren Susanne Schötz som tillsammans med några kollegor vid Lunds universitet forskar i hur katter vokaliserar. ”När deras katter jamar, då vokaliserar de, det vill säga ’gör läten’. – Som fonetiker lyssnar jag mer på hur saker sägs än vad som sägs. Jag började lyssna på mina katter och kom jag kunde använda samma metoder för att studera katter som jag gör när jag studerar mänskligt språk.”⁶ Projektet heter Meowsic – Melody in human-cat communication och de menar att katter jamar för att prata med människor. Sällan jamar katter för att kommunicera med varandra, då använder de sig av ”dofter och visuella signaler, som svans-öron-och huvudrörelser.”⁷ Eftersom människan inte förstår dessa signaler måste de vokalisera för att samtala med oss. Som både katt och hundägare har en märkt hur de går tillväga för att få oss att förstå vad de vill. Att ge djur röster är ingenting nytt, genom att studera människa-djur-kommunikation och hur den gestaltas i skönlitteratur kommer dessa mål att undersökas.

1.1 Teori och frågeställning

Frågeställningarna tar avstamp i funderingen om hur kommunikation framställs på olika sätt mellan människan och djur i skönlitteratur. Det teoretiska fält som tillämpas är posthumanistiskt, och inom det posthumanistiska fältet kommer teorierna animal studies och disability studies användas för att undersöka hur kommunikation framställs. Med vilka medel ger författaren de icke-mänskliga djuren röster i sina verk?

Den primära frågeställningen är, som också är underrubriken i uppsatsen: Hur rekonstruerar Wroblewski förhållandet mellan animalitet och funktionshinder?

Frågeställningar som ligger till grund för analys:

---

⁴ Kari Weil, “Killing Them Softly: Animal Death, Linguistic Disability, and the Struggle for Ethics”, *Configurations*, Vol. 14, No. 1-2, (2006), s. 88.

⁵ Eva Barkeman, ”Missar jamar bara för oss” i *Språktidningen*, 2016
<http://spraktidningen.se/artiklar/2016/11/missarna-jamar-bara-oss> [hämtad 2018-11-08].

⁶ Barkeman *Språktidningen* 2016.

⁷ Barkeman *Språktidningen* 2016.

- Människans verbala kommunikation är bara ett av sätten som finns att kommunicera. Hur framställs de andra och hur påverkar det relationen mellan arterna? *Hur sker kommunikationen i romanen? Fysisk kontakt, ögonkontakt? Hunden tecknar på sitt sätt, hur?*
- Genom vilka medel sker kommunikationen mellan människa och djur i romanen? Vilken roll spelar a. kropp, b. blick, c. ljud i denna kommunikation?
- På vilka sätt bidrar dessa kommunikationsformer till att undergräva det antropocentriska paradigmet?

Denna undersökning syftar kartlägga och analysera hur icke-verbal kommunikation mellan människa och djur framställs i skönlitteratur och visa på hur närmandet med andra arter i litteratur kan hjälpa till att visa att icke-mänskliga djur har rätt till ett vara och ett språk. Även om det uttrycks annorlunda än människans sätt att kommunicera.

Antropocentrism innebär att alltid sätta människan i centrum. Det är tanken om att med människan i mitten cirkulerar allting annat. Allting runt om finns till för människans användning och vilja. Uppsatsen vill sätta sig i polemik mot detta sätt att tänka. Antropocentrismen bör utmanas och ifrågasättas, men det är svårt att få bort människan ur ett forskningsprojekt skriven av en människa med material skrivet av människor, trots detta kommer det göras ett försök att föreställa sig människan i andra hand i läsningen och fokusera på ett posthumant sätt – med andra ord – se andra djur som subjektiva varelser där människan tillhör och inte befinner sig högre i rang än de andra. Per definition innebär posthumanism att se bortom människans exceptionalism. *Antropomorfism* är också en term som ofta dyker upp i texten. Det är att sätta mänskliga attribut på icke-mänskliga varelser. Många, inklusive jag anser att det inte alltid är någonting negativt med antropomorfism (beroende på hur den framställs.) Det är ett sätt att undersöka andra livsformers inre, människan kan bara utgå ifrån sina egna sinnen och kognitiva tänkande, men att det snarare kan erbjuda fördjupad kunskap hos andra arter. Lyssna, vara med och se djuren, dess agensbehov, och sätt de kommunicerar på. Att hitta det som förenar snarare än det som skiljer oss åt ämnar denna undersökning göra.

Posthumanismen arbetar för att öppna upp våra tidigare teorier och se bortom mänsklig exceptionalism. Den vidgar för interdisciplinära undersökningar mellan alla möjliga teorier. I denna undersökning kommer forskningen ligga vid hur posthumanismen vidgar och inkluderar det som tidigare ansetts vara utanför. Det dyker upp mängder av frågor och funderingar vid läsning av en text utifrån en protagonist som inte är mänsklig, men som är framskriven av en människa.

Det denna undersökning ämnar göra är att lyfta fram det faktum att människan inte är det enda djuret på denna jord som har ett sätt att prata och kommunicera på. Denna form av

skönlitterär text ställer antropocentrismen på sin spets, den ifrågasätter hur och vem som har rätt till ett språk. Den utmanar människans antropocentriska tanke om att det bara är vi som har en röst, detta görs såklart genom människan, då människan är genom vilket medium den skönlitterära texten skapas. Trots det är talande djur i litteratur ett legitimt försök till att förstå hur en annan form av kommunikation kan yttra sig. Med samtida forskning ifrån posthumanism, djurstudier, biologi och lingvistik ämnar denna undersökning validera denna typ av skönlitterära verk som annat än spekulativ fiktion, även om verken i sig är fiktiva. Anna Barcz skriver vad posthumanismen öppnar upp för och vad det gör med forskning att se bortom antropocentrism och art-hierarki:

Posthumanism is the only contemporary intellectual direction to suggest that the previous vision of the Euro-American humanities with the central category of the human subject does not offer any alternative to nonhuman areas being under the hegemony of the human kind. By attacking anthropocentrism and species chauvinism, it mirrors the avant-garde intuition in thinking about the relation between man and the rest of the world, especially nature. What is questioned here is not only the line separating us from the nonhuman world but the separatedness itself, the emancipation of the human subject from other culturally unrecognizable subjectivities.⁸

Eftersom denna uppsats har för avsikt att öppna upp dörrarna bort från chauvinism inom raser, bort från tänkandet att människan är det centrala och allt annat kretsar kring dem är posthumanismens synsätt avgörande, som Barcz skriver är posthumanismen ett nutida forskningsfält som ifrågasätter antropocentrism. Det ifrågasätter varför människan separerat sig från de andra omänskliga subjekten. Enligt Barcz speglar posthumanismen mycket av det avantgardiska tankesättet där en försökte förlika sig med människan som en del av naturen. En del av allt, inte en fristående del, högre i rangordning än det andra på jorden. Uppsatsen vill lyfta fram att ett icke-antropocentriskt tänkande kan öppna upp vår värld bortom det inrotade sättet att se på djur som går tillbaka ända till Aristoteles och hans *scala naturae*. Med samtida forskning också visa att det finns stöd inom biologi och kognitivt beteende hos icke-mänskliga djur som stödjer dessa experimentella narratologier med djur som huvudkaraktärer. Jag vill lyfta fram hur icke-verbal kommunikation mellan arter går att validera i biologisk forskning och även lyfta fram hur antropomorfism inte behöver vara någonting negativt, så länge den inte drar för mycket mot ett antropocentriskt tänkande.

---

⁸ Barcz 2015, s. 255.

1.2 Metod och material

Som material för min undersökning har jag valt en roman skriven under 2000-talet som fortsätter traditionen att fokalisera djur och att skildra icke-verbal kommunikation över arterna, eftersom uppsatsen ämnar kartlägga och analysera hur icke-verbal kommunikation framställs i skönlitteratur.

Romanen i fokus för undersökningen är David Wroblewskis *The Story of Edgar Sawtelle* (2008). Wroblewski är en amerikansk författare som har tagit sin erfarenhet av hundar och sin förkärlek för Shakespeare och skapat *The Story of Edgar Sawtelle*. Den tog honom ungefär tjugo år att skriva. När romanen publicerades blev den prisad och är, i skrivande stund hans enda utgivna verk.⁹

Wroblewskis mänskliga protagonist är stum, men hörande och därför finner andra sätt än sina föräldrar att kommunicera med hundarna på gården han växer upp på. Uppsatsen ämnar gå in och undersöka hur kommunikationen ter sig mellan hundar och människor. Hur har Wroblewski navigerat sig när han skrev fram denna artöverskridande kommunikation? Djurets inre liv gestaltas i romanen i takt med kommunikationen, då vi får följa en av hundarnas perspektiv i vissa kapitel är det svårt att inte ta till fasta på hur detta skildras i förhållande till hur människan i helhet menar att ett djurs inre liv skiljer sig från människans inre. Med känslor, moral och agens. Detta ämnas uppnå genom en närläsning av romanen utifrån frågeställningarna och syftet.

Primärmaterialet som kommer användas är som nämnt David Wroblewskis roman från 2008, *The Story of Edgar Sawtelle*. Till stöd i min läsning använder jag texter från de posthumanistiska fälten animal studies och disability studies. Cary Wolfe, Kari Weil, Anna Barcz, Jaques Derrida, för att nämna några.

Litteraturen har gjort att människan ständigt varit omgiven av djuriska berättelser och historier berättade med inre fokalisering av en annan art än vår egen. Som Susan McHugh påpekar har djur i litteratur tolkats som metaforer för mänskliga känslor, händelser och dylikt. Det är först i och med posthumanismen som det började forskas om djuriska berättelser som egna subjektiva agenter i texterna.¹⁰

---

⁹ Karen Schechner, "A interview with Indie Favorite David Wroblewski, Author of The Story of Edgar Sawtelle", *American Booksellers Association* 2008. <https://www.bookweb.org/news/interview-indie-favorite-david-wroblewski-author-story-edgar-sawtelle> [hämtad 2019-04-29].

¹⁰ Susan McHugh, "Literary Animal Agents", *Theories and methodologies*, *The Modern Language Association of America*, (2009), s. 482-483.

1.3 Tidigare forskning och områdesöversikt

Som nämnt här ovan är de teoretiska referenserna i denna uppsats hämtade från posthumanismen, allt från filosofen Jaques Derrida till kulturvetare och forskare som Donna Haraway, Cary Wolfe, Kari Weil, Susan McHugh. Inom lingvistik kommer Alastair Pennycook. att användas och inom biologisk forskning kring djur och kognition/språk kommer Marc Bekoff, Jessica Pierce och Frans De Waal vara betydande. Dessa forskare, filosofer och författare berör på ett eller annat sätt animal studies, många av dem med en litteraturvetenskaplig ingång.

June Dwyers text "Leaving The Island of Dr. Moreau: How David Wroblewski's *The Story of Edgar Sawtelle* Reconceives Animality and Disability", Surinder Kaurs "Shattering the Myth of Human Moral Superiority", Annette Krizanichs "'The Paragon of Animals'? Animal Morality and Wroblewski's Subversion of Human Exceptionalism in *The Story of Edgar Sawtelle*" och Anna Barczs "Posthumanism and its voices in literature" är texter som lyfts fram i uppsatsen och som har undersökt *The Story of Edgar Sawtelle* och visat sig vara relevanta i relation till den ingång denna uppsats har. Dessa texter har satt romanen i relation till animal studies, disability studies och posthumanistiska tankegångar. Uppsatsen använder sig av deras verk för att analysera romanen under uppsatsens gång. Artiklarna undersöker bland annat moral, funktionshinder, agens i relation till djur och mänsklig exceptionalism i Wroblewskis roman.

Litteraturen är full med berättelser om djur, många med fokalisering från dem. böcker som *The Art of Racing in the Rain* (Garth Stein, 2008), *Flush* (Virginia Woolf, 1933), *Call of The Wild* (Jack London, 1903), *Charlottes Webb* (E.B. White, 1952) *Nortons Filosofiska Memoarer* (Håkan Nesser, 2016), *Lebens-Ansichten des Katers Murr - Katten Murrs Tankar om Livet*, (E.T.A. Hoffmann, 1819), *Animal Farm* (George Orwell, 1945), *Watership Down* (Richard Adams, 1972), Frans Kafka har flera verk med djuriska protagonister, så som *Forschungen eines Hundes - Investigations of A Dog* (1922), *Die Verwandlung – Metamorphosis* (1915), m.fl. Dessa nämnda författare och verk är bara ett litet fragment av den existerande litteraturen med djur, vars inre liv läsaren får följa genom berättelsen. Många av dem har även talande djur som protagonister. Oavsett om bokens djuriska protagonist talar eller inte är det ett sätt för läsaren att utforska en annans arts inre, med ett talande djur som protagonist blir det ännu tydligare. Under projektets gång kommer jag att förkorta icke-mänskliga djur till det den koncisa benämningen djur då det kan bli rörigt annars.¹¹

---

¹¹ Jag följer i Ann-Sofie Lönngren fotspår och väljer att förkorta terminologin "icke-mänskligt djur" till den enkla benämningen "djur"; mest för att texten ska bli så tydlig som möjligt. Lönngren refererar till Laura Brown angående valet av sin terminologi i *Following the Animal. Power, Agency, and Human-Animal Transformations in Modern, Northern-European Literature*, (Cambridge Scholars Publishing, 2015), s. 1, fotnot 1.

Renée Descartes kända citat: ” Je pense, donc je suis” (jag tänker, alltså finns jag) har satt sina spår i hur människan ser på djur. Descartes levde 1596-1650 och var övertygad om att djur enbart var maskiner satta på denna jord för människans bruk.¹² I och med detta tankesätt skapades det universella paradigmet om människan som överlägsen de andra varelserna på jorden. De icke-mänskliga djuren kunde inte säga emot och styrka att de också tänker eftersom deras olika språk skiljer sig från de mänskliga språken så pass mycket att människan valde att avsäga dem rätten till språk, tankar och känslor. Men han skriver också: ”But what then am I? A thing which thinks. What is a thing which thinks? It is a thing which doubts, understands, [conceives], affirms, denies, wills, refuses, which also imagines and feels.”¹³ Dessa tankar, kan med dagens posthumanistiska ögon appliceras på icke-mänskliga djur och vår syn på dem. Pennycook menar att en kritisk posthumanistisk lingvistik ”seeks to unravel the ways in which language has been bound up with human exceptionalism and seeks an alternative way forward through a new understanding of language, power and possibility.”¹⁴ Detta är vad animal studies vill öppna upp för. Bort från fokus på människans överlägsna sats och faktiskt applicera dessa attribut på våra andra medvarelser. Inom biologi kom ett genombrott på 1960-talet när Jane Goodall blev skickad till Gombe i Tanzania för att studera schimpanser. Hon kom dit utan tidigare erfarenhet eller någon forskarutbildning, enbart hennes driv och kärlek för djur och natur i bagaget studerade hon schimpanserna i deras naturliga miljö i flera år och hennes studium gav mycket ny information om dem, som onekligen blev omstridd:

At that time in the early 1960's, it was held at least by many scientists that only humans had minds. Only humans were capable of rational thought. Fortunately, I had not been to university, and I did not know these things. I felt very much as though I was learning about fellow beings capable of joy and sorrow, fear and jealousy. /.../ My observations at Gombe would challenge human uniqueness and whenever that happens there is always a violent uproar. There were some who would try to discredit my observations because I was a young, untrained girl and should, therefore, be disregarded.¹⁵

Marc Bekoff och Jessica Pierce har skrivit många egna samt gemensamma böcker om djur och kognition. I *The Animals' Agenda: Freedom, Compassion and Coexistence in the Human Age* (2017) påpekar de att det hänt mycket inom forskningen om djur och deras kognition och att det

---

¹² Renée Descartes, *Meditations on First Philosophy*, 1641, [ingen sidnumrering] <http://www.sacred-texts.com/phi/Desc/med.txt> [hämtad 2019-03-02].

¹³ Descartes 1641, [ingen sidnumrering]

¹⁴ Pennycook 2018, s. 17.

¹⁵ Citat ur dokumentären *Jane*, 2017.

nu, till skillnad från när Jane Goodall började sin karriär på 1960-talet, är studerandet av djurs kognition och känslor en etablerad verksamhet inom forskningsfältet:

There is also now a broad acceptance of the basic Darwinian principle of evolutionary continuity, which recognizes that we share with other animals not only in physical form, but also in a large repertoire of cognitive skills, patterns of behavior, social instincts, and emotions such as joy, pleasure, happiness, sadness, grief, and despair. Differences among species are differences in degree, not differences in kind, as Darwin noted more than 150 years ago. The study of animal cognition and emotion has become a mature science, and continues to grow. In addition to an increasing catalogue of books, there are now a large number of journals dedicated to understanding how animals think and feel.^{16 17}

Alastair Pennycook har skrivit boken *Posthumanist Applied Linguistics* (2018) som lyfter fram lingvistik med hjälp av posthumanistiska tankegångar. Han påpekar med ett posthumanistiskt perspektiv, öppnar det upp för ett annat synsätt på språk och semiotik: “[p]osthumanist thought brings a different set of ethical and political concerns to the applied linguistic table, issues to do with human relations to the planet and its other inhabitants.”¹⁸ Pennycook ger även i sin inledning ett historieperspektiv av posthumanismen och dess föregångare och tankesätt som lett till dagens posthumanistiska syn:

From Lacan’s Freudian-inspired questioning of the subject entangled in the symbolic, or Althusser’s Marxian insistence on the subject being hailed into existence (interpellated) by ideology, to Foucault’s location of the figure of *Man* as a passing historical idea, or Derrida’s questioning of the presence, there had already been a long tradition that interrogated the idealist, self-determining subject of humanism. So posthumanism may be seen as part of that tradition of thought sometimes called postmodern or poststructuralist that questions the way in which humans locate themselves as the centre of their own lives. /.../ so it is important to see the intellectual roots of posthumanism as emerging from this longer tradition of critical philosophy.¹⁹

June Dwyer skriver i artikeln “Leaving The Island of Dr. Moreau: How David Wroblewski’s *The Story of Edgar Sawtelle* Reconceives Animality and Disability” (2014) hur likheter har dragits mellan människor med funktionsnedsättningar och djur. Tidigare har det varit enkelt för vissa att

---

¹⁶ Marc Bekoff, Jessica Pierce, *The Animals’ Agenda – Freedom, Compassion, and Coexistence in the Human Age*, (Boston, Massachusetts: Beacon Press, 2017), s. 13.

¹⁷ Några av tidskrifterna som nämns är: *Animal Cognition*, *Animal Behaviour*, *Behaviour*, *Ethology*, *Journal of Comparative Psychology*, and *Animal Behaviour and Cognition*. Se fotnot 17 för sidhänvisning och vidare information i *The Animals’ Agenda*.

¹⁸ Pennycook 2018, s. 9.

¹⁹ Pennycook 2018, s. 33-34.

utgå ifrån tanken om att människor med "färre mänskliga attribut" befunnit sig närmare djur i den hierarkiska stegen. Dwyer pekar i början av sin text på metaforiskt språk där människor kopplas ihop med djur på ett allt annat än positivt sätt: "unflattering metaphorical language linking animals and disabled individuals on a rudimentary level /.../ such as blind as a bat, dumb as an ox, and fat as a pig."²⁰ Dessa uttryck är nedvärderande och felriktade, då exempelvis en fladdermus, må vara blind, men har en välutvecklad ekolokalisering att navigera med. Dwyer menar med ovanstående exempel att man ständigt gjort narr och nedvärderat människor med funktionsvariationer och funktionsnedsättningar, då de inte hamnar lika högt i rang som människor med "fullständiga intakta sinnen." Hon lyfter fram hur människor med funktionsvariationer ständigt blivit utsatta för särbehandlingar, under första halvan av 1900-talet, när nazisterna löpte amok i Europa tvångssteriliserades samt märktes människor med "avvikande" attribut, hon drar parallellen mellan människors behandling av djur, speciellt boskapsdjur och funktionshindrade personer.²¹ Dwyers text tar upp hur Wroblewskis *The Story of Edgar Sawtelle* standpunkt skiljer sig från andra litterära verk med protagonister med funktionsnedsättningar, hon jämför Wroblewskis roman med Wells roman *The Island of Dr. Moreau* (1896) I Wells roman är djuriskhet något fult som behöver bekämpas, läkaren experimenterar med djur för att få dem mer mänskliga. I *Sawtelle* sammanstrålar raserna på ett helt annat plan, här handlar det om förståelse och symbios, istället för tortyr och grymma experiment. Dwyer skriver:

His patients (Dr. Moreau) starts out as animals, and therefore are, at least in his mind, acceptable subjects for scientific experimentation. /.../ Moreau's creatures end up as disabled humans whose bodies should have different legal and ethical status. Nevertheless, he continues to treat them as animals. /.../ Because his behavior is extreme and described in repellent detail, the novel evokes outrage against the mistreatment of both higher mammals and the disabled. It also critiques the easy acquiescence of the general public to such practice, whose victims are usually hidden from view – if not on islands, then in isolated scientific or medical facilities.²²

En av flera fördomar som spelar roll i Wells roman är det faktum att människor med funktionsvariationer befinner sig närmare djuren (fördom i den mån att de kan behandlas med samma medel för att de är sämre än människan.) Dwyer skriver att Wroblewski ger läsaren en handikappad protagonist, mycket annorlunda än Wells varelser, hon menar att "*Edgar Sawtelle* brings us an appealing disabled individual whose relationship to animality is externalized in his

---

²⁰ June Dwyer, "Leaving The Island of Dr. Moreau: How David Wroblewski's *The Story of Edgar Sawtelle* Reconceives Animality and Disability", *Modern Language Studies*, Vol. 43, No. 2, (*Ability*, 2014), s. 13.

²¹ Dwyer 2014, s. 13.

²² Dwyer 2014, s. 14. [min parantes]

animal companions.”²³ Denna text kommer fortsätta i Dwyers spår, men gräva djupare i hur denna relation skildras litterärt. En av frågeställningarna kommer ifrån hennes text om disability och *Sawtelle* och hur de kommer samman istället för att separerar subjekten i boken.

Mer för bättre inblick inom disability studies har jag valt att använda mig av Temple Grandin perspektiv.²⁴ Hon har skrivit böcker om hur hon och djur sammanstrålar när det kommer till språk på grund av hennes autism, vilket ledde in henne i sin karriär där hon arbetar nära djur. Det kommer en mer utvecklad beskrivning av Grandins arbete längre ner i texten. Eftersom både posthumanism och animal studies ämnar öppna upp begreppet subjekt leder det till att utforska andra former av mänskliga subjekt också, subjekt som per automatik har ansetts mindre värda än det som anses vara normativt. Disability studies (funktionshinder-forskning) är ett interdisciplinärt forskningsfält, precis som animal studies har det för avsikt att studera funktionshinder i kontext med politik, kultur och samhälle istället för medicinskt och psykologiskt syfte. ”[T]he discipline challenges the idea of the normal-abnormal binary and suggest that a range of human variations are ‘normal’ ”.²⁵ Forskning har visat att människor med funktionsvariationer i många fall upplever sig kommunicera och interagera bättre med icke-mänskliga djur och Cary Wolfe är en av dem som kopplar djurstudier och disability studies och skriver i “Learning From Temple Grandin, or, Animal Studies, Disability Studies, and Who Comes After the Subject”:

Of the various contemporary fields of interdisciplinary cultural studies that have emerged over the past decade, two of the most philosophically ambitious and ethically challenging, I would argue, are Animal Studies and Disability Studies. /.../ Part of what make these newcomers significant is that they pose fundamental challenges, as these earlier movements have,²⁶ to a model of subjectivity and experience drawn from liberal justice tradition and its central concept of ‘rights’, in which ethical standing and civic inclusion are predicated upon rationality, autonomy and agency.²⁷

Han skriver att animal studies och disability studies är bland de mest filosofiska och utmanande fälten inom interdisciplinära forskningsfält då de ifrågasätter fundamentala tankar som tidigare fält haft och hur de banat väg för en posthumanistisk tanke om agens och subjektivitet.

---

²³ Dwyer 2014, s. 16.

²⁴ Disclaimer – Temple Grandin lägger sin speciella talang vid att bygga burar åt köttindustrin (vilket kommer märkas när undersökningen går in mer i hennes texter). Detta är ingenting jag stödjer, men väljer ändå att använda hennes text trots detta då hennes funktionsvariation och nära arbete med djur gör henne till en bra referens för denna undersökning.

²⁵ Nancy E. Rice, ”Disability Studies,” i *Encyclopedia Britannica*, 2014, <https://www.britannica.com/topic/disability-studies> [hämtad 2018-11-21].

²⁶ Wolfe syftar här på feminism, miljö, hbtq – rörelser m.fl.

²⁷ Cary Wolfe, “Learning From Temple Grandin, or, Animal Studies, Disability Studies, and Who Comes After the Subject” *New Formations*, Vol. 64, (2008), s. 110.

Wolfe lyfter fram Temple Grandin, som under nitton år gett ut tre böcker som reflekterar över hennes liv med autism. Hennes inblick i djurens sätt att se och uppleva är därför relevanta i denna uppsats;

Being a visual thinker was the tart of my career with animals... because animals are visual creatures, too. Animals are controlled by what they see. When I say I'm a visual thinker, I don't mean just that I'm good at making architectural drawings and designs... I actually think in pictures. During my *thinking* process I have no words in my head at all.²⁸

Grandin menar i citatet ovan att hennes förmåga för visuellt tänkande är grunden för hennes karriärsval, då hon påpekar att också djur är visuella varelser. På så sätt kan hon klarare se vad djuren behöver när hon planerar sina ritningar. Wolfe nämner också Dawn Prince Hughes som har Aspergers syndrom, vilket är en form av autism. Hennes speciella förmåga, i och med sin funktionsvariation gör henne extremt mottaglig för olika nyanser av socialt interagerande bland gorillor.²⁹

Jenny Bergenmar, Hanna Bertilsdotter Rosqvist, och Ann-Sofie Lönngren skriver en artikel om Stig Larssons *Autisterna* (1979) "Autism and the Question of the Human", artikeln handlar om disability studies och litteratur med posthumanistiska ögon. De påpekar bland annat att beskrivningen av den manliga protagonistens beteende kan liknas vid den västerländska tanken om vad som gör ett monster, och *per definition* är monster närmare djuren än människan. Att inte vara impulsdriven och ha god moral är något av det första som dokumenterades tyda på människans överlägsenhet djuret, men som Larssons titel av verket klart förmedlar beror protagonistens beteende av funktionsvariationen autism:

Lacking in personality and social rootedness, the main character appears potentially immoral and violent, devoid of an inner moral compass and following only his own agenda, inexplicable to others in his surroundings. Furthermore, as in one sequence where without provocation he bites and tears apart the sofa in the room where he is staying, it is apparent that his lack of essence moves him towards the limit of Western, modern conceptualizations of the "human," and rather positions him as an animal or monster. With the title of this book, which translates into English as "the autistics," Larsson signals a cultural understanding of autism as a condition that means total isolation from human interaction and community, rendering the person completely void of emotions, social connectedness, and subconscious.³⁰

---

²⁸ Temple Grandin i Wolfe 2008, s. 112.

²⁹ Wolfe 2008, s. 111.

³⁰ Ann-Sofie Lönngren, Hanna Bertilsdotter Rosqvist, Jenny Bergenmar, "Autism and the Question of the Human", *Literature and Medicine*, Vol. 33, No. 1, (2015), s. 202.

De beskriver, som citatet ovan visar, att protagonisten i Larssons *Autisterna* kan beskrivas som djurisk i sin framställning och att Larsson, i och med detta signalerar en kulturell förståelse av vad autism kan skapa för isolation i det mänskliga samhället. Startpunkten för deras diskussion utgår från att ”mänsklig” innebär att det krävs vissa attribut för att uppnå kraven. En måste kvalificera för att få kalla sig mänsklig. Detta är en produkt av upplysningstiden och något som inte riktigt har försvunnit ur samhället. Detta leder till att protagonisten i romanen upplevs djurisk i sitt beteende, de skriver:

According to cultural theorists Judith Jack Halberstam and Ira Livingston, this process of qualification can be seen as a struggle to gain membership in the exclusive club of the Human, complete with all the rights and privileges pertaining thereunto. As Judith Butler, among others, has claimed, the dynamics for this process lie in intricate interactions between different social categories such as sexuality, gender, race, social class, age, species, and functionality. /.../ *Failing to succeed in the process of becoming a legitimate human, the subject can be demonized or animalized, as the fictional example from Autisterna shows, or medicalized, as a disabled and pathologized—for example autistic—subject.*³¹

Det som skrivs i citatet ovan är viktigt, speciellt det parti som valts att kursiveras. Om ett subjekt, vi säger här en människa, inte klarar av att kategoriseras inom de kategorier som är utstakade för att definiera vad en människa är, blir en per automatik något annat, det annorlunda, och om ens karaktärsdrag går att jämföra med sådant som definieras som ”djuriskt”, hamnar personen ännu mer utanför den mänskliga kategorin över vad en människa bör vara.

Anne Barcz upplever att posthumanismen skapar möjligheter att förstå sig på både människa och djur på andra sätt än tidigare. Posthumanismen luckrar upp dessa stränga kategorier och uppmärksammar andra faktorer och teorier. Litteraturen hjälper till med detta då djuriska berättelser utforskar något vi inte haft empirisk forskning på, men trots det inte stängt dörren för fortsatt undersökning av författare och deras icke-mänskliga protagonister:

It is about such aspects of man and such relations between humans and animals which grew into culture and history, creating new constellations, new comprehension of existence in the world; and about such thinking which is now heard through numerous voices not at all reserved for humans – this is clearly visible in literature and animal narrations. Posthumanism admits other than human voices if they are constitutive to man who is in a stable relationship with them. Even the voice itself – always belonging to an individual – is not human by nature.³²

---

³¹ Bergenmar, Bertilsdotter Rosqvist, Lönngren 2015, s. 203f. [min kursivering]

³² Barcz 2015, s. 253-254.

Barcz påpekar att posthumanismen arbetar för att öppna upp våra tidigare teorier och se bortom mänsklig exceptionalism. Den vidgar för interdisciplinära undersökningar mellan alla möjliga teorier. Hon påpekar också att posthumanismen gör andras röster hörda, inte bara människans. Vilket går att koppla ihop med Pennycooks tanke, han kommer från en lingvistisk utgångspunkt och menar att:

Posthumanism is not therefore giving up on humans – announcing the end of humanity – but rather calling for a rethinking of the relationship between humans and the rest. In a line of thinking from Darwin to Marx and Freud that has decentred the position of humans as separate from other animals, in control of their history, and in charge of their own minds, posthumanism continues this work of repositioning humans where they belong. The challenge is to disidentify from anthropocentric norms and the unearned privileges that have come with humanist assumptions. Posthumanism is not therefore so much anti-human as it is opposed to human hubris.³³

Posthumanismen är inte anti-humanism, snarare är det frågan om den mänskliga hybrisen som ifrågasätts och motsägs. Det handlar om att tänka om människans plats bland jordens andra varelser, enligt Pennycook.

Barcz närläser Cary Wolfes bok *What is Posthumanism?*, då denna undersökning ämnar använda mycket av Wolfes teorier och tankar om och kring posthumanism känns det relevant att ta med Barcz konkreta summering av Wolfes centrala tankegång kring posthumanism, han menar att det handlar om att ifrågasätta traditionella och fundamentala antaganden. Att ifrågasätta antropocentrism, och sluta sätta människan högst upp i hierarkin:

His (Wolfe) response and the way of thinking he suggests seem - similarly to other theoreticians working in this area – to challenge traditional, fundamental assumptions of the humanities which place the human at the top of the hierarchy, promote anthropocentrism and assume the identity built upon the belief in one's ability to create knowledge about the world.³⁴

Animal studies är en teoretisk praktik som öppnar upp för intersektionellt arbete och ofta går det att dra paralleller mellan exempelvis feministisk teori och djurstudier och andra ämnen, så som etik, biologi och filosofi, m.fl. Det är svårt att studera djur utan att ta med ett djurrätts-perspektiv, men det är viktigt att försöka läsa skönlitterära texter med icke-mänskliga subjekt, som just sådana, subjekt. Inte alltid överanalysera dem bara för frågan om korrekthet i relation till vad en tror sig veta om djur, alltså att låta bli att plocka isär handlingen och ifrågasätta varje sak till

---

³³ Pennycook 2018, s. 10.

³⁴ Barcz 2015, s. 248-249. [min parantes]

förmån för att det ska visa sig vara felaktigt. (Med ingångar som exempelvis: en hund kan ju inte tänka ens i närheten av liknande tankar som en människa.)

Animal studies handlar om att problematisera antropocentrismen, det ämnar legitimera jordens andra varelser utöver människan. Att se djuren som subjektiva varelser med tankeverksamhet och rätten till en röst och att de är självmedvetna varelser. Även om kommunikationen inte ter sig på samma sätt. Forskningen visar på ett försök att se bortom människans centrala position till allting och undersöka världen på andra sätt. Wolfe skriver: ”[a]nd that agency, in turn, is taken to be expressive of the intentionality of one who is a member of what Kant called ‘the community of reasonable beings’ – an intentionality that is taken to be more or less transparent to the subject itself.”³⁵ Utgångspunkten i min undersökning är alltså att bortse ifrån dessa förgångna tankesätt om att varelser utan ett verbalt språk som människan förstår, är mindre intelligenta och då per definition öppna för utnyttjande. Också människor med funktionsvariationer som gör dem ”mindre” mänskliga och intelligenta i samhälls-hierarkin. En markant parallell som kan dras om agens och subjektivitet mellan djur och människor med funktionsvariationer är någonting som tyvärr fortfarande syns i vår samtid och därför är *Sawtelle* så viktig då romanen skapar en annan ingång till disability studies och animal studies att undersöka. Hur har Wroblewski rekonstruerat förhållandet mellan dessa subjekt?

1.4 Sammanfattning av *The Story of Edgar Sawtelle*

The Story of Edgar Sawtelle (2008) är en roman skriven av David Wroblewski, fokus i romanen är relationen mellan människa och hund och hur det är att växa upp med en funktionsvariation. Anledningen till att denna roman är i fokus för undersökningen är för att söka finna gemenskap i gränsöverskridningen av språk mellan raser. Protagonisten Edgar är stum (men hörande) och har en speciell relation till hundarna på gården.

Wroblewski har baserat ramberättelsen på Shakespeares *Hamlet* (ca 1599) och är därmed en återberättelse där huvudkaraktärerna kan liknas vid *Hamlets* karaktärer. Romanen är också löst inspirerad av Rudyard Kiplings *The Jungle Book* (1894), då huvudpersonen får den boken läst för sig som barn och verkar relaterar mycket till Mowgli. När Edgar lämnar Sawtelle-gården och ger sig ut i vildmarken går han under namnet Nathoo, vilket är Mowglis pappa i Kiplings roman. Handlingen utspelar sig i 70-talets Wisconsin, USA och är belägen på en gård med hunduppfödning som gått i arv från Edgars farfar. Hundarna som föds upp är en fiktiv ras med

---

³⁵ Wolfe 2008, s. 110.

fokus på beteende: temperament, inlärning, empati och intuition, vilket Wroblewski bekräftar i en *New York Times* intervju från 2008: "The Sawtelles run a kennel near Chequamegon National Forest in Wisconsin, and the dogs they raise have an ineffable quality: 'one extra increment of communication, insight, ability or all those things' ".³⁶ Huvudpersonerna i boken är Edgar, hans föräldrar Trudy och Garth, hans farbror Claude och hunden Almondine. Läsaren får följa berättelsen ifrån några andra karaktärers perspektiv också, men dessa är de, med vilket denna analys främst kommer utgå ifrån.

Precis som i *Hamlet* är mord, övernaturliga element och hämnd med i handlingen. Surinder Kaur skriver i "Shattering the Myth of Human Moral Superiority" (2016) att rollfigurerna i *Sawtelle* kan liknas vid rollfigurerna i *Hamlet*.³⁷ Edgar motsvarar Hamlet, men det intressanta är att Wroblewski skriver in de genuint goda egenskaperna hos de icke-mänskliga subjekten i sin roman, vilket kommer lyftas fram i det sista analyskapitlet i denna uppsats.

2. Analys

2.1 Antropocentrism och ingång till kommunikation hos icke-mänskliga djur i litteratur

Hur skapar Wroblewski mötet mellan människa och icke-människa i *Sawtelle* när det traditionella språket hos ens mänskliga protagonist inte existerar? Vad åstadkommer det för språkrelationen mellan arterna?

Jaques Derrida vänder på Descartes tankesätt som nämns ovan och säger istället i sin föreläsning från 1997 "The animal that therefore I am", denna titel blir på originalspråket franska: "L'animal que donc je suis". Meningen blir dubbeltydig då *Je suis* betyder *jag är* och *jag följer*. Vilket kan kopplas beröra både människan *som ett djur* och att han i texten *följer djuret* i sin filosofi. Dock kan det tyckas att han misslyckas lite i början av denna tankegång, istället för att nyfiket försöka ta reda på vad djuret kanske tänkte går fokus tillbaka till människan. Djuret som... och därför är jag... "Before the cat looks at me naked, would I be ashamed *like* a beast that no longer has the sense of its nudity? Or, on the contrary, *like* a man who retains the sense of his

---

³⁶ Patricia Cohen, "This Summer's Dog Days Suit One Novelist Fine", *The New York Times*, 2008 <https://www.nytimes.com/2008/07/09/books/09dogs.html> [hämtad: 2018-12-12].

³⁷ Surinder Kaur, "Shattering the Myth of Human Moral Superiority", *Research in Social Change*, volume 8, issue 3, September (2016), s. 71-72.

nudity? Who am I, therefore?”³⁸ Han blir affirmerad av djurets (här en katts) blick och därför finns han. Men som Donna Haraway skriver i *When Species Meet* (2008) går Derrida inte in och funderar över vad katten kan ha tänkts tänka i denna scen.³⁹ Ytterligare ännu en gång vinner det antropocentriska tänkandet över nyfikenheten av vad ett icke-mänskligt djur tänker/känner. Dock bekräftar han med denna observation att det var två subjekt i hans badrum den morgonen. Men han lägger istället reflektionen vid sig själv och vid skammen över sin nakna kropp inför kattens ögon. Detta är ingen kritik över Derridas filosofi eller det han skrivit om djuren utöver det som tagits upp här, se det istället som en observation där även de som är öppna och vill utforska något annat än mänskligheten lätt faller tillbaka i den antropocentriska fällan. Haraway frågar sig: [w]hy did Derrida not ask, even in principle, if a Gregory Bateson or Jane Goodall or Marc Bekoff or Barbara Smut or many others have met the gaze of living, diverse animals and in response undone and redone themselves and their science?”⁴⁰ Man kan fråga sig varför Derrida inte dök djupare ner i kattens kognition och frågade, som Haraway påpekar, ledande forskare i fältet. Kanske var det för att han ville lämna frågan öppen, eller så ville han kanske inte veta svaret?

Det anses omstritt i fall djur har samma förmåga till kognitivt tänkande som människan, utifrån all befintlig forskning man har läst och bevittnat i naturprogram och dylikt kan en anse att det är självklart att de är försedda med självmedvetenhet och ett sätt att kommunicera med de andra djuren, Kari Weil skriver i *Thinking Animals: Why Animal Studies now?* (2012) ”...that many animal possess the basic capabilities deemed necessary for subjectivity: self-consciousness, rational agency, the capacity to learn and transmit language”,⁴¹ Weil menar alltså att djur har de nödvändiga förmågorna som krävs för att klassas som subjekt. Något som är vanligt förekommande i skönlitteratur med en inre fokalisering vid djur är användningen av deras sinnen för att förmedla vad de känner och tänker, vilket också Barcz pekar på: “[T]here are also attempts to include in the narrative the senses that are typically keen for his species: smell, hearing and touch”.⁴² Här refererar Barcz till Kafkas *Investigations of a Dog* (*Forschungen eines Hundes*) publicerad postumt 1931, men en kan också hänvisa till Virginia Woolfs *Flush* (1933) där hunden Flushs inre också är uppbyggt med hjälp av hans sinnen. Sinnena avser bygga upp hundens personlighet och hans ”röst” till läsaren, de sinnen som människan mest associerar med hundar – lukt och hörsel. Hon skriver även: “These doubts, concerning any verbal and non-verbal

---

³⁸ Jacques, Derrida, *The Animal That Therefore I am*, (New York: Fordham University Press, 2008), s. 5.

³⁹ Donna J. Haraway, *When Species Meet*, (Minneapolis: University of Minnesota Press, 2008), s. 20.

⁴⁰ Haraway 2008, s. 21.

⁴¹ Kari Weil, *Thinking Animals: Why Animal Studies now?*, (New York: Columbia University Press, 2012), s. 4.

⁴² Barcz 2015, s. 265.

communications whatsoever, show difficulties in building a relationship”⁴³. Barcz påpekar detta i relation till böcker där icke-mänskliga karaktärer och mänskliga karaktärer inte har ett tydligt sätt att kommunicera på. Vilket kan hävdas är skillnaden i framställningen av Edgar och hundarna på gården i *Sawtelle*, där bristen på mänsklig verbal kommunikation är till fördel för att kommunicera mellan artgränserna. Detta är något som ofta påpekats i den posthumanistiska forskningen som pågår mellan animal studies och disability studies, (se exempelvis Grandin och Dwyer och deras arbeten) istället för att se subjekten som mindre värda, framställs de som subjekt med olika former av kunskap och attribut som hjälper dem på sätt som inte alltid är självklara vid första anblick när tolkningen enbart är från mänsklig synvinkel.

2.2 Kommunikation - kropp – tecken

Inom litterära djurstudier handlar det om att undersöka någonting annat än det mänskliga och ofta försöka komma ifrån en antropomorfisk framställning. Vilket i praktiken innebär att försöka kanalisera ett djuriskt (icke-mänskligt) subjekt, för att på så sätt komma djuret så nära som möjligt. Barcz skriver:

[E]ntering the field of a literary text which necessarily affirms the nonhuman, always using tools external to man and other animals such as the constructed language, we open up to possible mediation in literature but also in a broader context – in the language of art – to other points of view. Despite the technological nature of the language and the feeling of its alienation, animal narratives may be an example of familiarising these strange elements within which we function and which – by means of another stylised voice – give the possibility to go beyond the narrowly defined world of selfish human kind.⁴⁴

Det Barcz syftar till är litteraturens inblick i en annan värld som inte är trångsynt kontrollerad av människan, där experimenterandet med olika former och skapandet av animaliska narrativ exemplifierar hur språk existerar hos andra djur. Det Wroblewski har gjort är att skapa en protagonist i Edgar som inte är definierad med det som många anser är det högsta sinnet. Hans föräldrar får lära sig att kommunicera med sin son, nästan på samma sätt som de kommunicerar med sina hundar de föder upp på gården. Med tecken och gester, för att Edgar i sin tur ska lära sig att kommunicera med teckenspråk. Eftersom Edgar är hörande så kan de tala till honom som de

---

⁴³ Barcz 2015, s. 265.

⁴⁴ Barcz 2015, s. 268.

vanligtvis skulle göra, men utan ett sätt för Edgar att uttrycka sig skulle han bli oerhört begränsad och isolerad i livet.

En dag kommer en kvinna och knackar på och Trudy öppnar, kvinnan säger att hon inte riktigt vet varför hon är där, bara att hon kände ett behov av att komma och besöka dem. Hon får syn på Edgar som vid denna tidpunkt är sex månader gammal; hon upptäcker att Edgar inte gör ifrån sig några ljud och Trudy bekräftar: ”Yes. He doesn’t use his voice – the equipment is all there, but when he cries, there’s no sound. We don’t know why.”⁴⁵ Det visar sig att denna kvinna, Louisa Wilkes är uppvuxen med två döva föräldrar och kan därför tala teckenspråk: “I am not deaf myself, but I teach sign at a school for the deaf. And I’m wondering, Mrs. Sawtelle, what will happen if it turns out that your boy lacks the power of speech but nothing else.”⁴⁶ Wilkes öppnar ögonen för Trudy om allvaret i deras situation, om det faktum att språk är en byggkloss som behövs i samhället, och om de inte lär sig att kommunicera på det sätt som bäst gynnar Edgar, kommer livet bli svårt för honom i det mänskliga samhället:

No one can say for sure when children begin to learn language – that is, we do not know how early in their lives they understand that they *can* talk and *should* talk. /.../ There is, on the other hand, evidence that by the age of one year the gift of language begins slipping away unless it is nurtured. That has happened to deaf children throughout history, and it is quite a terrible thing – children considered retarded and left to fend for themselves – I’m talking about perfectly intelligent, capable children abandoned because they did not know that *sound* existed.⁴⁷

Hon fortsätter berätta för Trudy om livet för de som inte har tillgång till människans ”standard” språk och hur missuppfattade de kan bli. Wolfe lyfter fram ett talande citat av Derrida som handlar om att öppna upp tänkandet om vad ett språk kan vara, vilket är precis det Louisa Wilkes gör för Trudy den dagen på gården. Derrida menar i citatet nedan att vi borde öppna upp möjligheterna för vad ett språk är, och vilka som besitter det. Att tänka om och ser språk som ett nät av möjligheter, som också existerar hos djuren;

If one defines language in such a way that it is reserved for what we call man, what is there to say? But if one reinscribes language in a network of possibilities that do not merely encompass it but mark it irreducibly from inside, everything changes. /.../ These possibilities or necessities, without which there would be no language, *are themselves not only human*... And what I am proposing here should allow us to take into account scientific knowledge about the complexity of ‘animal languages,’ genetic

---

⁴⁵ David Wroblewski, *The Story of Edgar Sawtelle. A novel*, (New York: HarperCollins Publishers, 2009), s. 40.

⁴⁶ Wroblewski 2009, s. 41.

⁴⁷ Wroblewski 2009, s. 42-43.

coding, all form of marking within which so-called human language, as original as it might be, does not allow us to 'cut' one and for all where we would in general like to cut.⁴⁸

Denna kvinna öppnar upp för ett nytt sätt att kommunicera med sin son, hon lär Trudy teckenspråk och Trudy i sin tur lär sin man och Edgar:

His father, reading to him at bedtime, voice quiet, lamplight yellow and on the lenses of his glasses. The story *The Jungle Book*. Edgar wants to fall asleep with Mowgli and Bagheera still in his mind, for the story to cross from the lamplight into his dreams. His fathers voice stops. He sits up. More, he signs, fingertips together. His father starts the next page. He lies back and moves his hands through the air to the sound of his father's voice. Thinking about words. The shape of words.⁴⁹

Gar läser Kiplings *Djungelboken* för Edgar. Edgar ligger och lyssnar på berättelsen samtidigt som han tänker på ord och formen av dem. Han relaterar till Mowgli, barnet som växte upp *bland djuren* och under sin uppväxt använder han nästan boken som en livsmanual, något som Dwyer också påpekar:

Edgar's father valorizes his son's special affinity with animals by reading the Kipling classic to him when he is very young. Edgar's ability to relate to animals, as well as learning from them, makes him identify with Mowgli. /.../ The reassurance that there are others like him helps Edgar develop a sense of self-worth as well as a sense of community with the Sawtelle dogs.⁵⁰

Hon menar att Edgars förmåga att sammanstråla och relatera till djuren gör att han identifierar sig med Mowgli. Hon påpekar att tanken på Mowgli ger Edgar mer självkänsla då det finns någon han kan relatera till. Språk är en av de största gränserna i människa/djurrelationer. Pennycook skriver: "[it] is language that is so often invoked to separate humans from other animals. Much of the work that has been done to construct humans as separate and unique has focused on language."⁵¹ Vilket går att koppla till tanken Dwyer har om att Mowgli blir någon Edgar identifierar sig med, istället för att känna samhörighet med människorna i sin omgivning. Han vänder sig till Kiplings *Djungelboken*, där en ung pojke lever tillsammans med - och kommunicerar med djur.

---

⁴⁸ Jacques Derrida i Cary Wolfe, "Human, All too Human "Animal Studies" and The Humanities, *PMLA (Modern Language Association)*, Vol. 124, No, 2, (2009), s. 571.

⁴⁹ Wroblewski 2009, s. 47-48.

⁵⁰ Dwyer 2014, s. 18.

⁵¹ Pennycook 2018, s. 74.

Edgar Sawtelles avsaknad av det ”traditionella” orala språket gör honom mer mottaglig att knyta an med de andra på gården som har liknande förutsättning i språket som han själv. Symbiosen är där mellan dem och Pennycook påpekar, i samband med *Djungelboken* att: “[t]he story we like to imagine is of an early human taking in a young wolf cub (Rudyard Kipling’s 1894 story of Mowgli in reverse) and starting the process of domestication. But this account, like so many of our animal stories, suffers from an anthropocentric assumption that it is humans that do the domestication.”⁵² Pennycook fortsätter med att lyfta fram Carl Safina som i boken *Beyond words: What animals think and feel* (2015) framhävt att “Wolves unintentionally domesticated themselves to humans”,⁵³ sålunda innebär det att hundarna anpassade sig efter oss, då det lönade dem, och att människan gjorde likadant tillbaka. Pennycook lyfter fram det faktum att det finns hundar som alla möjliga hjälpmedel för människans bruk: “humans also changed in response to this canine presence. In becoming reliant on humans, dogs made humans reliant on them. /.../ dogs – sheep dogs, guide dogs, sniffer dogs – now do all sorts of work for humans, so that dogs have become an extended part of our senses and cognition.”⁵⁴ Vilket är precis vad hundarna på gården blir för Edgar, även om det inte är vad de är tränade för. Hundarna är mycket lyhörda när det kommer till Edgar och läsaren upplever kommunikationen mellan dem flöda utan problematik. Kari Weil påpekar: “...that many animals possess the basic capabilities deemed necessary for subjectivity: self-consciousness, rational agency, the capacity to learn and transmit language.”⁵⁵ Vilket Wroblewski visar i sin roman. Det blir under Edgars uppväxt tydligt att han har ett stort språknät med hundarna. Det öppnar upp för en annan slags kommunikation. Derrida ställer frågan: “[t]he question ‘Does the animal dream?’ is, in its form, premises, and stakes, at least analogous to the question ‘Does the animal think? /.../ Does the animal have not only signs but a language, and what language?’”.⁵⁶ Det Wroblewski försöker skapa i sin roman är ett språk för de icke-verbala, ett språk som överskrider det människan kallar det normativa kommunikationssättet. Det är ett språk utan ord, i den mån människan definierar språk. Derrida öppnar upp frågan med “does the animal dream?”, och om djuret nu drömmer så hör det till att det tänker och om djuret tänker så bör det finnas ett språk. Men Derrida frågar sig även om inte djuren bara har *tecken*, utan också ett språk, Wroblewski, som skrivit fram en protagonist som kommunicerar via tecken, finner ett gemensamt språk, inte bara med sina föräldrar, utan också med hundarna på gården.

---

⁵² Pennycook 2018, s. 75-76.

⁵³ Carl Safina i Pennycook 2018, s. 76.

⁵⁴ Pennycook 2018, s. 76.

⁵⁵ Weil 2012, s. 4.

⁵⁶ Derrida s. 62-63. [min kursivering]

The majority of authors agree that anthropomorphism has a critical and sentimental tradition but thanks to the development of scientific research on the cognitive processes animals and the increasing awareness related with environmental ethics, anthropomorphisation began to be the expression of the need to understand and predict the behavior of other animals. It also reflects the biological conditioning of a human being and the actual similarities between human and non-human animals. Natural sciences interpret the evolutionary continuity between people and other animals in their own way but literature – which is devoid of such ambitions – considerably adds to the popularisation of their proper understanding, contributing to cultural changes in human-animal relations which inevitably go side by side with scientific diagnoses.⁵⁷

Barcz skriver att litterära djurstudier är medvetna om allt detta som faller in inom ämnet, så som empirisk vetenskap. Men hennes poäng är den att litteraturens mål *inte* är att lägga fram empirisk forskning, det finns det andra discipliner för. Litteraturen vill istället *öppna en dörr* in i en värld där människan inte kan stiga in i verkliga livet, vi kan inte läsa djurs tankar, eller på något adekvat sätt förstå dem på samma sätt som vi förstår en annan människa. Men vi kan fundera, vi kan undersöka och vi kan tänka oss. Litteraturen har förmågan att se bortom de antropocentriska utgångspunkterna i vår kultur och därför är litteraturvetenskapen ett fönster in till en mer öppen syn på våra medvarelseers självkänedom. Något som Weil skriver om:

Animal studies, literary studies, and disability studies have recently converged around what could be called a counter-linguistic turn. Although many current projects are intent on proving that certain animals do have language capabilities like those of humans, other sectors of animal studies are concerned with forms of subjectivity that are not language-based. Instead, they are concerned with ways of knowing that appear to work outside those processes of logocentric, rational thinking that have defined what is proper to the human, as opposed to the nonhuman animal. These concerns are also shared by a subset of disability studies that focuses on persons with so-called disorders that manifest themselves linguistically such as Asperger syndrome and autism. Temple Grandin is perhaps the most well-known example.⁵⁸

Som Weil skriver ovan är det inte förvånande att djurstudier, disability studies och posthumanistisk lingvistik har funnit en gemensam grund att stå på. I en av Temple Grandins texter skriver hon att hon tänker i bilder, att ord snarare är hennes sekundärspråk.⁵⁹ Man kan enkelt dra parallell mellan Grandins texter om hennes samverkan med djur och hur Edgar

---

⁵⁷ Barcz 2015, s. 258.

⁵⁸ Weil 2006, s. 87.

⁵⁹ Temple Grandin, *Thinking in Pictures and Other Reports from My Life with Autism*, (New York: Vintage Books, 1995), s. 159.

interagerar med Sawtelle-hundarna; ”Quiet, he signed. The dogs stopped and yawned, but nearly ten minutes passed before they ceased their pacing and bedded down again.”⁶⁰ Hans förmåga att träna unghundarna är makalös och kommunikationen flödar fram dem emellan. Här är hundvalparna trötta och vill inte varva ner, han ber dem vara tysta – och i förlängning ingång det att lugna ner sig i kommandot. Efter en stund lyder de. Grandin hävdar att hennes form av autism gör henne mer uppmärksam över hur djur tänker, och att hennes ”linguistic disability” skapar närmanden med djur och förmågan att förstå deras kroppsspråk och i förlängning se deras situation ifrån deras perspektiv.⁶¹ Grandin menar att hennes förmåga att tänka i bilder och strukturera upp dem som om hennes hjärna vore en dator erhåller en unik inblick i hur djur tänker. Hon skriver att hon kan visualisera bygget hon skapar tredimensionellt och enbart med hennes tankar flyga över bygget och på så sätt se alla sidor av det. Allt detta med bara hennes hjärna och bilderna där i som verktyg. ”For Grandin, human language, (that is, verbal language) always requires translation to visual thinking, which she describes as her primary way of thinking. This visual thinking is also what she describes as the key to her understanding animals. ‘I use my visual thinking skills to simulate what an animal would see and hear in a given situation’.”⁶² Grandin själv vidareutvecklar det så här;

I speculate that the decision-making process I used to avoid the accident may be similar to the process animals use. From my work with animals, I've come to believe that consciousness originally arose from the orienting response. When a deer sees a person, it will often freeze and look at him. This is the deer's orienting response. During this time, it decides either to run away or to keep grazing. It does not act as a programmed robot, governed by instinct or reflexes; it has the flexibility to make a decision. One of the things that has helped me to understand animals is that, more than most people, I think and feel like one. The more "animal" parts of the normal human brain may be covered by layers of language-based thinking.⁶³

Grandin påpekar med hennes funktionsvariation, att hon är mentalt mer förberedd på att förstå sig på djur. När hon inte stödjer sig på den språkliga biten av att vara människa, finner hon istället närmanden i människans och djurs kognitionsförmåga. Det är inte bara med verbala medel språk tar form. I romanen kan en se att språk är av central tematik, men inte språk så som människan först tänker sig. Alternativa språk är av vikt och de framkommer tydligt i relationerna Edgar har,

---

⁶⁰ Wroblewski 2009, s. 84.

⁶¹ Weil 2006, s. 88.

⁶² Bertilsdotter Rosqvist, Bergenmar, Lönngren, 2015 s. 213.

⁶³ Temple Grandin, ”My Mind is a Web Browser: How People with Autism Think”, Vol. 2, Nr. 1 *Cerebrum*, 2000, (New York, NY: 2006), s. 14-22.

med sina föräldrar, men framför allt med hundarna. Pennycook skriver i kapitlet "Animals and language" om hur människans exceptionalism har förblindat människan i århundraden till tanken om att människans verbala språk är det enda som räknas. Han lyfter fram en av Vyvyan Evans tankar om språkskillnaden mellan människa och djur, hon menar att "the distinctive qualities of human language do not suggest a sharp divide between human language and non-human communicative systems."⁶⁴ Istället visar våra kommunikativa olikheter på olika förutsättningar för kommunikation. Människans verbala språk är inte det enda medel vi har, och alla andra arter har sina sätt att kommunicera på. Grandin menar att "[a] great deal of my success in working with animals comes from the simple fact that I see all kinds of connections between their behavior and certain autistic behaviours."⁶⁵ Hennes mening återspeglas i *Sawtelle* där Wroblewski rekonstruerar relationen mellan människa och hund; mellan disability studies och animal studies.

Edgar har framför allt en unik relation till Almondine, som i sin tur tog till sig Edgar som sin egen när han var nyfödd. Edgars första minnen är av Almondine, alltid vid hans sida och därför är de mottagliga för mer fysisk förståelse hos varandras kommunikation. Ett exempel är när Edgar är på besök hos sin läkare och en man där ber Edgar teckna för att se om Almondine och han kan prata med varandra:

The man turns to the doctor, speaks a few words, and the doctor nods. You sound funny, Edgar signs. The man laughs, and even that is odd. Do I? he signs. I'm deaf. I've never heard my voice. Edgar stares at him as if he didn't know a deaf person would look just the same. /.../ How old are you? the man signs. Almost four, he says. He holds up four fingers, with his thumb tucked in, bumps the I-hand twice against his heart. You're very good. I couldn't sign like you when I was four. I'm backwards from you. I can hear okay. Yes. It's good we both sign. Can you sign with your dogs? Mine don't always understand. My dog *never* understands, the man signs, smiling. Almondine understands when I say this. And Edgar signs something that only he and Almondine know. They watch Almondine approach.⁶⁶

Den döve mannen är förvånad över hur fritt kommunikationen mellan fyraåriga Edgar och Almondine flödar. Som han påpekar i citatet förstår hans hundar aldrig hans teckenspråk. Men med Edgar fungerar det och detta leder honom till en annan form av kommunikation som kan tänkas vara mer lyhörd för de icke-mänskliga djurens sätt att kommunicera. June Dwyer, som togs

---

⁶⁴ Vyvyan Evans i Pennycook 2018, s. 83.

⁶⁵ Temple Grandin, *Thinking in Pictures, my life with autism*, (New York: Vintage Books, A division of Random House, Inc. 2006), E-bok, s. 172.

⁶⁶ Wroblewski 2009, s. 49.

upp i kapitlet ”tidigare forskning” då hon skrivit en artikel om *Sawtelle* med koppling till disability studies och djurstudier. Hon menar att Almondine är en servicehund och skriver i sin artikel i *Modern Language Studies*:

In pairing the protagonist Edgar Sawtelle with a service animal, the family dog named Almondine, Wroblewski reconceives the relationship between animality and disability. /.../ They are two individuals, not one. And although neither boy nor dog has the same skill set as an abled human individual, they have adapted admirably to the lives they lead.⁶⁷

Som Dwyer påpekar skapar Wroblewskis Edgar och Almondine en förnyad förståelse för kommunikation mellan arter. Det är en organisk relation som rekonstruerar förhållandet mellan animalitet och funktionshinder. Kanske är det många som tolkar Almondines roll med Edgar som servicehund. Det var dock inte den första tanken som kom fram under läsningen under denna uppsats. Men Dwyer har självklart en poäng i sin tankegång. Almondine agerar onekligen som en lyhörd och välvillig individ som ständigt befinner sig vid Edgars sida. Hon har således ingen träning som servicehund och inte heller har hon blivit tillsagd att agera som sådan. Det var hennes egna initiativ och det första hon insåg när hon la ögonen på den nyfödda pojken, att han nu är hennes ansvar.

Här är ett par exempel från med Edgar och Almondine från Edgars perspektiv. Från barn till tonåring:

Edgar plunges through the field, trying to lose Almondine. Always their game. He cuts around the rocks, dives under a birch and lies as quietly as he can. /.../ Then the stalks of hay part and Almondine trots up, panting. She flops down and presses a paw to his chest as if to say, don't do that again. It's too hot for these games. But he jumps up and races away, and she's there beside him, mouth open in a smile. So often, she runs ahead. So often, he finds her waiting when he arrives.⁶⁸

I citatet ovan ser vi hur de interagerar på ett speciellt sätt, icke-verbal, visuellt, men språkligt i den mån att de oftast verkar förstå vad den andre vill ha sagt eller gjort. Precis som Smuts pekar på i citatet ovan, söker icke-mänskliga djur och mänskliga djur efter en gemensam grund att stå på och sen utgå ifrån när de kommunicerar. I denna scen i boken visar Edgar Almondine den tysta vägen att gå ner för trappan, Edgar vill göra det tyst så de kan smyga ut ur huset.

---

⁶⁷ Dwyer 2014, s. 16.

⁶⁸ Wroblewski 2009, s. 50.

He knew the patterns of quiet spots by heart. Far right on the twelfth and eleventh step /.../ He negotiated the first four steps and turned. Here, he signed, pointing to a place on the tread for Almondine. Here. Here. Each time she placed a broad padded foot where his fingers touched the tread, and silence ensued.⁶⁹

Han pekar och tecknar åt Almondine. Hon förstår. Hon följer i hans fotspår. Det går att fråga sig om detta är en konstruktion eller om det inte är ett antagande över hur människa/djur kan förstå varandra och förmedla kunskap på detta sätt. Barcz närläser Wolfes *Posthuman* och tolkar en av hans tankebanor:

In the posthumanist perspective, literature tries to abandon the notion of a person limited to a human being and expand research to other subjects of communication, while looking in people for something that allows us to receive information, signals, and stimuli from other nonhumans or that is an obstacle in communication with nonhuman individuals.⁷⁰

Hon menar att posthumanismen ser subjekt i andra individer än bara människor och undersöker hur språket kan te sig olika mellan alla sorters subjekt. Detta är talande för det nästintill gränslösa språket som försar mellan Edgar och Almondine. Litteraturen blir ett medium varigenom art-överskridande relationer kan förstås bättre. Weil lyfter fram Paul Patton som menar att: "human-animal relations cannot be regarded as incomplete versions of human-human relations but must be regarded as complete versions of relations between different kinds of animals."⁷¹ Om vi (människor) universellt börjar tänka i dessa banor blir inte denna typ av subjekt lika radikal i sin framställning. Istället för att distansera oss, borde vi bejaka att även människan är en djurart och sedan utgå därifrån.

He opened the driver's-side door. Come out, he signed to Almondine. You have to stay home. She looked at him and panted. Come, he signed. He stepped back. Almondine maneuvered out of the car again and he led her up the porch step and into the kitchen. He squatted down in front of her /.../ You're a good girl, he sign. You know that.⁷²

Här ovan ser vi en scen där Claude vill övningsköra med Edgar, Almondine vill följa med i bilen men Edgar vill inte det. Han är på dåligt humör och det går ut över Almondine som vill följa med

---

⁶⁹ Wroblewski 2009, s. 54-55.

⁷⁰ Barcz 2015, s. 257.

⁷¹ Paul Patton i Weil 2012, s. 10.

⁷² Wroblewski 2009, s. 288.

sin pojke, men inte får. Edgar och hans farbrors relation är från början stram, han har aldrig träffat Claude tidigare innan han flyttar in hos dem, när Edgar är i tidiga tonåren. Claude har ett annat sätt att se på världen och uppfödningen av hundarna och hur gården bör skötas än Edgars pappa Gar har. I citatet ovan tittar Claude på medan Edgar talar om för Almondine att hon inte kan följa med i bilen denna gång, han förstår inte vad Edgar tecknar, då han aldrig känt behov av att lära sig. I denna scen är Edgar arg på sin farbror och tänker för sig själv att hans kroppsspråk borde vara tillräckligt markant för att Claude ska förstå det. Trots att Edgar inte gillar Claude umgås de eftersom båda arbetar på gården. Socialiseringen är påtvingad, men Claude berättar för Edgar om vissa delar av sin uppväxt med Gar, detta ger Edgar ett annat perspektiv på sin pappa.

Claude bråkar med Edgars föräldrar om att de borde skjuta hunden som stryker omkring. Han försöker inte heller lära sig teckenspråk så att han kan förstå vad hans brorson säger. Claude berättar en obehaglig historia från när han och Gar var unga för Edgar en dag när de umgås. Där framkommer det att när bröderna var unga, hade Gar en hund som hette Forte⁷³. Den historien har stor inverkan på Edgar och när den herrelösa hunden dyker upp mer och mer bestämmer sig Edgar, omedvetet, för att döpa honom till Forte.

Edgar och Gar försöker i veckor att få den herrelösa hunden att lita på dem, de börjar med att ge honom kött i skogen och sen flyttar de maten närmare och närmare gården. Efter ett tag byter de ut den vanliga maten mot hundfoder och Edgar är frustrerad för att ingenting händer:

Squirrels are getting the food, he signed, indignantly. His father pushed his glasses up his nose and peered in to the bowl. "I wondered when that would happen," he said. "There is no point in putting that out anymore. Once they've found it, they'll never leave it alone." The idea made Edgar wild with frustration. Isn't there some way we could trap him? He signed. Trick him into a pen? He'd settle down once we worked with him, I know he would. I could do that. /.../ What if he does come in? "Well, if he *chooses* to, then – maybe – we'd have a dog on our hands worth keeping, even worth bringing into the line." You'd breed him if he came in? "I don't know. We'd have a lot of work to do first. Understand his temperament. See how he takes to training. Get to know him".⁷⁴

Detta citat kan förstås med Kaur's text och framför allt med Stanley Corens som lyfts fram i den. Coren har skrivit *How to Speak Dog: Mastering the Art of Dog-Human Communication (2000)* och menar att mänskligt språk inte är essentiellt för art-överskridande kommunikation. "He

⁷³ Wroblewski 2009, s. 76-79. (Historien Claude berättade för Edgar om ödet Gars hund Forte fick lida tog hårt på Edgar och när den herrelösa hunden och Edgar får en kortvarig fysisk interaktion skapade det ett långvarigt intryck i honom och namnet Forte dök upp och kändes rätt.)

⁷⁴ Wroblewski 2009, s. 79-80.

believes that effective interspecies communication is possible if humans can meet dogs halfway and by doing so we will realize that dogs 'do speak, but only to those who know how to listen' ”.⁷⁵ Dwyer påpekar, som tidigare nämnts i texten, att Sawtelle-hundarna inte är uppfödda för att bli servicehundar, men att de onekligen har egenskaper som skulle göra dem till bra servicehundar, istället är de uppfödda för kamratskap och de är väldigt noga med vilka människor som får adoptera deras hundar. Donna Haraway styrker Corens resonemang genom att påpeka att en inte kan lära känna ett icke-mänskligt subjekt genom att stå utanför och titta in, en behöver befinna sig med individen. Hon lyfter fram bio-antropologen Barbara Smuts forskning om schimpanserna och interagerandet med dem:

I was responding to the cues the baboons used to indicate their emotions, motivations and intentions to one another, and I was gradually learning to send such signals back to them. As a result, instead of avoiding me when I got too close, they started giving me very deliberate dirty looks./.../ This may sound like a small shift, but in fact it signaled a profound change from being treated like an object that elicited a unilateral response (avoidable), to being recognized as a subject with whom they could communicate.⁷⁶

Precis som Smuts pekar på, handlar det om att bli ett med djuret, att se sig själv *med* djuret istället för det andra. Edgar jobbar hårt med att vinna den herrelösa hundens förtroende, sover ute för att kunna komma i kontakt med honom om han skulle dyka upp (vilket på många sätt leder tillbaka till Kiplings berättelse om Mowgli och hans symbios med djuren i djungeln.) Han matar honom och lyckas till slut få hunden att lita tillräckligt på honom för att slicka upp köttresterna från Edgars hand: ”The dog wasn't crazy. Not all its trust was gone. It was undecided, that was all. It had watched them and what it had seen was not enough to make it stay or go.”⁷⁷

Susan McHugh menar å andra sidan att det kanske är värt att fråga sig om hur realistiska dessa djuriska narratologier är. Anna Barcz lyfter fram henne och en viktig poäng från hennes bok. Hur mycket av det litterära djurets språk och inre är fantasi och hur mycket av det bottnar i vetenskaplig forskning? Hon har skrivit texten: *Animal Stories, Narrating Across Species Lines* (2011) där hon menar att djurisk litteratur bygger vår förståelse för andra raser: “Thus, it may be worth asking a question here about the boundaries of even the most realistic animal literariness; on the one hand, about the possibility of confronting their representation with the reality beyond the text which is proposed by the scientific discourse”.⁷⁸ Vilket i sin tur kan kopplas till positiv

---

⁷⁵ Stanley Coren i Kaur 2016, s. 74.

⁷⁶ Barbara Smut, i Donna Haraway 2008, s. 24-25.

⁷⁷ Wroblewski s. 84.

⁷⁸ Susan McHugh i Anne Barcz 2015, s. 260.

anthropocentrism, då det handlar om att utforska och inte om att genom ett djurs ögon sätta människan i fokus. Om då det verbala språket hos människan som interagerar med djur inte existerar, vad skapar det för språktillfällen istället? Frågan om vad som är ett språk är alltså inte något en adekvat kan svara på. Många har olika uppfattningar om vad som gör ett språk och vad det krävs för att ett språk ska existera.

Där Edgar är, där är Almondine, hela hans uppväxt är fylld av minnen med henne. Hon är med i hans första minnen, hon är med när de först kommer i kontakt med den herrelösa hunden. Med hjälp av Almondine kan Edgar läsa av sin omgivning, han har stark samstämmighet med henne. Wolfe lyfter fram Monty Robert, född med svår form av färgblindhet, som gjort honom mottaglig för rörelse-perception och i förlängning läser kroppsspråk på ett specifikt sätt. Han är idag etablerad inom att hjälpa hästar och är känd under namnet ”horse whisperer” (idag är hästviskare benämning på ett yrke där en är expert på beteende hos hästar), Robert kan med sin funktionsvariation på ett användbart sätt läsa av hästarnas kroppsspråk och hjälpa dem med det andra förmodligen inte skulle kunna urskilja.⁷⁹ Detta går att tillämpa på Edgars kommunikativa begåvning med hundarna och att hans funktionsvariation möjliggör honom att bli betydligt mer mottaglig för kommunikation med hundarna än det hade gjort om han haft tillgång till sin ”mänskliga röst.” - ”Almondine followed Edgar to his room and they lay on the floor, paw-boxing. He tried to put Claude’s story out of his mind. It was a lie, though he couldn’t have said how he knew, or why Claude would tell him such a thing”.^{80 81}

Här nedanför följer ett långt utdrag ur *Sawtelle* som verkligen visar Edgar och Almondines speciella relation till varandra. Edgar bestämmer för att sova ute på verandan för att spana efter den herrelösa hunden Forte:

That evening he carried a sleeping bag out to the porch along with a flashlight and a book. He had untied and unrolled the sleeping bag in front of the screen door and was settling down to read when Almondine, as if she knew his plan and didn’t like it, stepped into the narrow space between Edgar and the screen door and lay down. He poked her in the flank where she was ticklish and she stood with a harrumph, then stepped over him and lay down again, this time draping her tail across his face. Okay, I get the point, he signed, aggravated but smiling. He coaxed her into standing, this time more gently, cupping his hand under her belly, and he rearranged the sleeping bag. When he was done, there was space enough for them both to look through the screen, though Edgar had to crane his neck to see the spot behind the garden where the bowl sat. Almondine lay with her head on her paws, panting contentedly and watching Edgar with her flecked brown eyes. He drew his fingers along the

---

⁷⁹ Wolfe 2008, s. 111.

⁸⁰ Wroblewski, 2009, s. 78.

⁸¹ Se fotnot 74 på s. 30 i uppsatsen.

soft fur of her ears and through her mane, and soon her eyes drifted shut and her breaths deepened on the exhale. He watched her and shook his head. She could be so vehement at times and, yet, when everything had been put her way, so gentle and accommodating and radiating certainty that the world was in order.⁸²

Citatet visar att Edgar kommunicerar med tecken, gester, kroppskontakt, ögonkontakt och fysisk beröring. Detta visar sig vara effektivt i sin träning med hundarna. De är honom lyhörda och förstår hans intentioner, då hans inställning är *ett med* djuren, istället för att ställa sig utanför och se dem som något annat än individer. Genom att samspela med de icke-mänskliga individerna utan det som skiljer oss åt kan vi uppnå en annan form av ömsesidigt språk. Wolfe menar: "... the estranging prostheticity and exteriority of communication – is shared by humans and nonhumans the moment they begin to respond to each other by means of any semiotic system in the most rudimentary sense",⁸³ alltså att människan och djuret vidgar möjligheterna för en kompatibel kommunikation när vi närmar oss varandra.

Efter händelsen när Edgar och Almondine sovit på verandan och Edgar varit ute mitt i natten och gett den herrelösa hunden kött började hunden komma med gåvor till dem: en påse med soppor, sen ett par jeans, dagen därefter: en enda tennisko, Gar skrattade, men Claude var ursinnig och Trudy fick förklara för Edgar varför: "Imagine if that dog had spread garbage around the living room /.../ That's how Claude feels. To him, the dog's a trespasser."⁸⁴ Efter det här var Edgar nervös att hunden skulle komma för nära och bli infångad och skjuten av Claude, Gar var på Edgars sida. En av Edgars uppgifter på gården var att namnge hundarna. Han hade omedvetet kommit fram till vad den herrelösa hundens namn var. Forte. Precis som Gars hund hette när han var ung och därmed skapat ett band till hunden. En kort tid senare upptäcker Edgar att Claude står på fältet, i medvind med ett riktat gevär mot Forte: Han springer dit och lägger en hand på geväret, Claude puttade undan honom, Edgar hade stängt in Almondine på verandan, men hon tog sig ut och kom springandes till honom. Vinden har gjort att Forte fortfarande inte har upptäckt dem och Edgar kan inte skrika, kan inte varna honom:

He didn't hear Almondine coming. Suddenly, there was a huffing beside him and she stood there, panting furiously, gaze riveted on the stray. Edgar swept an open hand in front of her face. *Stay*. She saw the command coming and tried to look away, but he got her attention and repeated it. She dropped into a sit. When he turned, Claude had settled the rifle against his shoulder. Edgar watched his finger tighten over the trigger, but there was no kick, no roar. Claude fumbled along the stock, searching for

---

⁸² Wroblewski 2009, s. 81.

⁸³ Cary Wolfe, *What is Posthumanism?*, (Minneapolis: University of Minnesota Press, 2010), s. 119.

⁸⁴ Wroblewski 2009, s. 85.

the safety. From the time they were pups, Sawtelle dogs learned that *stay* meant remaining not just still but quiet – that whining and barking were a kind of following. And Almondine was in a stay. Edgar turned to her and touched a hand to his temple. *Watch me*. Her great head swiveled to face him. *Release*. He meant to catch her before she moved, but her hindquarters came off the ground before he'd even completed the sign. All he could do was lunge and clamp his fingers around the hock of her back legs. She sprawled out in the path with a loud yelp. It was enough to make Claude glance away from the rifle sights. *Speak*, he signed. And then Almondine began to bay. This time Forte couldn't mistake the sound behind him for wind. He turned and saw them and leapt away all in a single motion.⁸⁵

Claude siktar geväret på Almondine och den synen tar lång tid för Edgar att skaka av sig. Han är också väldigt beskyddande över Forte trots att Forte i sin tur inte litar på Edgar riktigt än. Almondine hjälper Edgar varna Forte. I denna scen använder han henne som ett medium för språk, då hans kommunikation inte ger honom möjlighet att varna hunden som är på väg att bli skjuten. I scenen är det märkbart att Almondine är medveten om situationen. Kanske inte fullt ut som Edgar, men definitivt medveten om att någonting håller på att hända och hon ska bestämt vara med sin pojke när det händer.

Medan Forte fortfarande stryker omkring får Edgar ansvar för en egen nyfödd kull med valpar. Det tar honom flera veckor att finna namn han tycker passar varje valp. Till slut blir det: Baboo, Essey, Finch, Pout, Opal, Tinder och Umbra. Osämjan mellan Gar och Claude blir värre och efter ett stort bråk flyttar Claude ut.⁸⁶

Edgar ägnar sig åt att träna sin kull, hans språkvariation är snarare en fördel, då han på något sätt kommer närmare hundarna i sitt sätt att kommunicera:

He'd forsaken the regular training schedule, instead teaching them playful acts with no point and no purpose. Tagging one another. Carrying scraps of doweling from place to place. Dropping to the floor during a carry. Watching the dogs was the only thing that put him at ease, and he made a game out of it, trying variations, setting up barriers, switching the order, testing connotations. A tag, they decided, meant not merely scenting another dog, but a solid nose-push. A carry meant not dropping a thing. /.../ Edgar found a pen and an old spoon and a length of welding rod and he asked the dogs to take those items in their mouths instead of doweling, despite their strange texture and taste.⁸⁷

---

⁸⁵ Wroblewski 2009, s. 87-88.

⁸⁶ Bröderna bråkar om mycket, enligt Trudy (Edgars mamma) var det svårt att få grepp om, mycket från deras uppväxt sa hon till Edgar när han frågade. Men de bråkade också om hur gården bör skötas och Claude har helt andra åsikter och uppfattning om vad som är viktigt vid hunduppfödning, han struntar bland annat i den selektiva processen Gar ägnat sig åt för att lyckas avla fram den speciella hundnutidens Sawtelle-uppfödning är kända för.

⁸⁷ Wroblewski 2009, s. 281.

Detta citat kan förstås med Cary Wolfe tanke att: “[t]he available data suggest a much stronger continuity between animals and humans with respect to speech than previously believed. We argue that the continuity hypothesis thus deserve the status of a null hypothesis”.⁸⁸ Ytterligare ett exempel när Edgar tränar sina kullvalpar i samma kommandon, denna gång mer inlärt:

He clapped them to their feets for more practice. Always the same few commands now. He played them again in different orders with different pairings. Different obstacles. Longer or shorter releases. *Roll on your back. Carry this to that other dog. Tag that dog.* It was very late, and he was almost tired enough to sleep when he chose a sequence at random and watched them work it out.⁸⁹

Som citatet ovan visar är hundarna och Edgars kommunikationsförmåga väldigt utvecklad och han kan förmedla svåra uppgifter till dem som de sedan lär sig utan speciellt mycket svårighet. Att han inte kan uttrycka sig verbalt är inget hinder när han umgås med djuren. Han blir snarare en av dem, precis som Smut menar att en behöver bli för att få ömsesidig respekt och tillgång till deras inre värld.

Med andra ord att den samtida forskningen pekar mot ett mer mångfasetterad språknät än tidigare forskning visat. Dock skriver De Waal: ”I consider us the only linguistic species. We honestly have no evidence for symbolic communication, equally rich and multifunctional as ours, outside our species”,⁹⁰ han menar och fokuserar på det verbala språket. Återigen visar en forskare som arbetar med andra arters kognition på ett antropocentriskt tänkande, visst att de inte kan prata som en människa. Men vi kan inte göra mycket som de kan. Vi kan inte föra över våra ägg till mannen för att bära och sedan förlösa avkommor som sjöhästarna gör.⁹¹ Inte heller kan vi lukta och lokalisera cancer i kroppar.⁹² Inte heller kan vi upptäcka och förvarna om kommande epileptiska anfall.⁹³ Bara för att det inte finns någon empirisk forskning som stödjer tanken om att djur har ett mångfacetterat språknät betyder det inte att de inte har ett. Människan kan bara inte förstå deras språk.

Edgars språk människa till människa sviker vid värsta möjliga tillfälle. När han befinner sig ensam på gården hittar han och Almondine Gar medvetslös på golvet i ladan. Edgar försöker

---

⁸⁸ Wolfe 2010, s. 40-41.

⁸⁹ Wroblewski 2009, s. 283-284.

⁹⁰ Frans De Waal, *Are We Smart Enough to Know How Smart Animals Are?* (New York: W.W. Norton & Company, 2016), s. 106.

⁹¹ Ashley P. Taylor, ”Male Seahorses Act Like Pregnant Mammals, Study Suggests”, *Live Science*, 2015 <https://www.livescience.com/52107-male-seahorses-act-like-pregnant-mammals.html> [hämtad: 2019-02-26].

⁹² Adriana Heguy, ”How Dogs Can Smell Cancer And What It Means For The Future Of Diagnosis”, *Forbes*, 2016 <https://www.forbes.com/sites/quora/2016/03/24/how-dogs-can-smell-cancer-and-what-it-means-for-the-future-of-diagnosis/> [hämtad: 2019-02-26].

⁹³ MaryAnn Mott, ”Seizure-Alert Dogs Save Humans With Early Warnings”, *National Geographic*, 2004 <https://www.nationalgeographic.com/animals/2004/02/seizure-dogs-save-humans/> [hämtad: 2019-02-26].

skaka liv i honom men ingenting händer. Han springer till huset för att ringa ambulans, men självklart kan han inte prata och berätta vad som hänt:

He burst into the kitchen and yanked the phone off its hook. He stood for a moment, unsure of what to do. He pulled the zero around and waited. Almondine was in the kitchen with him; he couldn't remember her running alongside to the house or even following him down from the mow. After the second ring a woman's voice came on the line. 'Operator' He was already trying to make the words. He moved his lips. A sigh came out of him, thin and dry. 'This is the operator. How may I help you?' His heart surged in his chest. He tried to force sound from his mouth, but there was only the gasp of exhaled breath. He swung his hand wide, then struck his chest. With all the force he could muster, mouthing the words. 'Is this an emergency' the operator said. He struck his chest again. Again. Each blow drove a single note from his body. 'A-n-a-a-a' /.../ Almondine retreated a step and began a deep, throaty barking, smashing her tail from side to side and dashing toward the door and back. 'I can't understand you. Can you tell me where you are?'⁹⁴

Under nödsamtalet kan han inte berätta vad som hänt och om inte Almondine börjat skälla hade kanske operatören lagt på då hen inte hörde någonting på tråden. Nu hör hen en hund som skäller. Förmodligen stressat och våldsamt. Tyvärr kan inte heller Almondine förmedla vad nödsituationen är och tillslut springer Edgar och Almondine ut till vägen i hopp om att en bil ska passera, ingen kommer. Essay och Finch (Edgars kullvalpar, nu unghundar) kommer springande och tillsammans står de fyra och väntar på någonting som inte kommer. Edgar springer tillbaka till ladan och den medvetlösas Gar:

A wrack of shivers came over Edgar. Almondine walked up and put her nose to his father's cheek. Her hind legs shook, as if scenting something fearful and strange. The sight made Edgar angry and he got his legs beneath him and flew at her. She bolted to the far end of the barn and watched as he staggered back to the workshop.⁹⁵

Edgars rädsla, frustration och hjälplöshet gör att han agerar ut mot Almondine när hon bekräftar hans rädsla. Detta är dock inte sista gången han tar ut sin ilska på henne, vilket vi kommer återvända till i kapitel 2.4.

---

⁹⁴ Wroblewski 2009, s. 123.

⁹⁵ Wroblewski 2009, s. 124.

2.3 Fokalisering ur en hunds perspektiv. Almondine och kommunikation

It may be technically correct to say that only humans use words, but there are selves, qualities of life and languages "beyond words".⁹⁶

I detta kapitel kommer fokusen att ligga vid hur Almondines tankar och kommunikation ter sig genom romanen. Eftersom uppsatsens frågeställning är att undersöka vilka metoder Wroblewski använder för att ge icke-mänskliga djuren röster i romanen är ett kapitel om Almondine passande. Romanen pendlar mellan olika karaktärers fokalisering och de kapitel som har fokalisering från Almondines perspektiv är träffande för att besvara frågeställningarna: Hur sker kommunikationen med fokalisering från ett djur. Hur sker kommunikationen i romanen? Fysisk kontakt, ögonkontakt? Hunden tecknar på sitt sätt, hur? Vilken roll spelar kroppen, blicken och ljud i framställningen av Almondine och hennes interaktion med andra i romanen. Och sist men inte minst: på vilka sätt bidrar dessa kommunikationsformer till att undergräva det antropocentriska paradigmet?

Först och främst hoppar vi tillbaka till början av romanen för att kronologiskt göra en närläsning av Almondines kapitel.

Wolfe lyfter fram ett citat från Haraway: "linguistics uniqueness in this second sense must be a testable hypothesis, not an assumption rooted in premises of human exceptionalism".⁹⁷ Detta talar tydligt för den form av öppenhet denna uppsats strävar efter, att språk inte ska ses som något enbart mänskligt. Det ska inte vara vad som gör människan exceptionell i jämförelse med andra varelser. Allting är ett språk, även om människan inte kan förstå det, kan de andra arterna kommunicera med varandra. Alla har ett intranät med kommunikation. De Waal menar att vi egentligen inte ens behöver ett verbalt språk för att tänka:

Since we routinely express ideas and feelings in language, we may be forgiven for assigning a role to it, but isn't it remarkable how often we struggle to find our words? It's not that we don't know what we thought or felt, but we can't just put our verbal finger on it. This would of course be wholly unnecessary if thoughts and feelings were linguistic products to begin with. In that case, we'd expect a waterfall of words! It is now widely accepted that, even though language assist human thinking by

---

⁹⁶ Daniel Everett, "Beyond Words: The selves of other animals", *New Scientist* 2015, <https://www.newscientist.com/article/mg22730290.600-beyond-words-the-selves-of-other-animals/> [Hämtad: 2019-02-12].

⁹⁷ Wolfe 2010, s. 41.

providing categories and concepts, it is not the stuff of thought.⁹⁸

Och som citatet visar lutar De Waals inställning om tankar och språk om att språket är sekundärt i relation till det verbala språket. Det validerar Almondines fokalisering då hon framställs med hjälp av tankar. Precis som en får göra i Virginia Woolfs *Flush* (1933) får läsaren uppleva berättelsen ifrån hundens perspektiv och tankar. De Waal, som forskar inom icke-mänsklig kognition styrker att människan faktiskt inte behöver ett verbalt språk för att kunna tänka, slutsatsen blir då att andra kognitiva varelser, utöver människan också har ett utvecklat sätt att tänka. Romanen börjar tidigt med fokalisering av den då unga hunden Almondine, innan Edgar är född märker hon att någonting är på väg att hända. Hon går runt och letar efter hemligheten och är frustrerad över att hon inte kan lista ut vad det är. När hon för första gången får träffa den nyfödda Edgar är detta vad hon upplever:

Whatever the secret was, it had to do with the baby, but it wasn't simply the fact of the baby. While Almondine pondered this, a sound reached her ears – a whispery rasp, barely audible, even to her. At first she couldn't make sense of it. /.../ It took her a moment to understand that in this new sound, she was hearing distress – to realize that this near-silence was the sound of him wailing. She waited for the sound to stop /.../ That was what the concern had been about, she realized. The baby had no voice. It couldn't make a sound.⁹⁹

Citat exemplifierar Barczs resonemang om att antropomorfism i litteraturen används, inte för att ge djuren mänsklig röst, snarare är det ett sätt för människan att undersöka hur de tänker och känner och på så sätt kan vi förstå dem bättre: “numerous methods of anthropomorphisation in literature – when people and the language of their experiences become an intellectual model for animals – aim at not only bringing animals back to thinking (about them and with them) but also letting us understand them better, grasp what they feel and experience.”¹⁰⁰ Hon skriver också:

Literature provides evidence that, contrary to the biological taxonomy, animals do not appear in the form of sponges, i.e. the first organisms belonging to the great animal kingdom and neighbouring with the plant world /.../ Their anthropomorphisation is not subject to human expression, while species representation turns out to be of secondary importance – this is why they function between the world of human and nonhumans. It is visible in selected animal narratives by Kafka, Bulgakov, Rilke and

---

⁹⁸ De Waal 2016, s. 101-102.

⁹⁹ Wroblewski 2009, s. 34.

¹⁰⁰ Barcz 2015, s. 257.

Zaniewski. Making an animal the narrator of a story or its fragments, attempting to record its thoughts or present something characteristic to it by referring to the senses that are peculiar to it to a greater extent (e.g. the sense of smell sensitive to stimuli).¹⁰¹

Här lyfter hon fram det många författare gör, de är medvetna om djurens avsaknad av mänskligt verbalt språk, men de är också medvetna om att djur kommunicerar på sitt sätt. Därför lutar de sig till de andra sinnena, och de får visa vägen in i djurets medvetna. I Mariam Motamedi Frasers artikel ”Dog words – or, How to think without language”, skriver hon specifikt om hundar och språk:

In this article I extend the argument that words can generate meaning without first passing through language, and that words can forge and are forged through intimate relations, to dogs. I want to suggest that some companion dogs make ‘dog words’ with their bodies and, further, that they are able/can be enabled to bend and transform the meanings of these words through specific word encounters.¹⁰²

Motamedi Fraser skriver i sin text om hundars förmåga att uttrycka sina känslor täckande genom kroppsspråk. Här ovanför skriver hon om vad hon vill föra fram i sin artikel, att hundar skapar ord med sina kroppar. Detta går således att tillämpa i tolkningen av Almondine och hennes sätt att kommunicera i romanen. Exempel på det kommer framgå längre fram i kapitlet.

Wroblewski skriver fram Almondines viktiga insikt när hon för första gången träffar Edgar. Hon märker direkt att det är en hemlighet som fyller rummet. Något hon först inte kan sätta fingret på men som hon vet är viktig. När hon, med bättre hörsel än en människa ser honom inser hon att han är oförmögen att skapa ljud. Scenen fortsätter med att Almondine iakttar Trudy och lilla Edgar:

Almondine began to pant. She shifted her weight from one hip to the other as she looked on – and saw that his mother continue to sleep – she finally understood: the thing that was going to happen was that her time training was over, and now, at last, she had a job to do. And so, Almondine gathered her legs beneath her and broke her stay. /.../ [s]he became in that moment, and was ever after, a cautious dog, for suddenly it seemed important that she be right in this.

Därefter väcker hon försiktigt Trudy eftersom Almondine upplever Edgar som upprörd, varpå Trudy rättar till filten och Edgar somnar om. Hundar känner av stress, oro och sorg. De Waal

---

¹⁰¹ Barcz 2015, s. 258f

¹⁰² Mariam Motamedi Fraser, ”Dog words – or, How to think without language”, *The Sociological Review*, Sage Publishing, (2019), s. 2.

betonar att hundar är oerhört empatiska och sociala varelser,¹⁰³ och i denna scen är det även uppenbart att Almondine kommunicerar med Trudy, kroppsspråk är en fysisk form av kommunikation – men fortfarande ett sätt att kommunicera på, vilket Motamedi Fraser håller med om:

A dog makes a dog word by shaping her or his body into a particular position, or by moving her or his body in a particular way (in the way of a retrieve for example), just as a spoken word is made by the sound that is shaped by the face, mouth, larynx, etc. and a written word is made by the movement of the hand and the marker. A dog makes a word with her or his body, and this is all that the dog makes, no more and no less than a word.¹⁰⁴

Motamedi Fraser menar att kroppsspråk är ett sätt hunden kanske främst kommunicerar på och att det inte är mindre viktigt än verbalt språk.

Barcz skriver att antropomorfism i litteratur ter sig annorlunda än i en empirisk diskurs då litteratur fortfarande undersöker kognitiva funktioner, men kan sväva över gränserna in i det spekulativa på ett plan som empirisk forskning inte har möjlighet till.

Anthropomorphisation, however, appears differently in the empirical discourse than in the literary one. Literature or art may have effects on the aesthetic level; it can still be a specific road to cognition because what cannot be gleaned with the help of discursive arguments, penetrates through imagination via an as if separate, nontheoretical channel. So far, the goal of the reflection about animals in culture has been to discover something noteworthy about human nature. *Posthumanism repudiates such an approach. The animal ceases to be a mirror of human desires, passions, anomalies; a carrier of permanent features of the moralistic character.*¹⁰⁵

Barcz menar att djuret i litteratur slutar vara en spegel för mänskliga uttryck och känslor och blir ett eget subjekt med en egen moral och känslor. Trots att det ofta är spekulativt i konst och litteratur innebär det inte att det inte bottenar i något som faktiskt existerar, vilket Marc Bekoff, professor i ekologi och evolutionär biologi markerar:

[T]he suspicion that anthropomorphic explanations may in fact accurately describe animals has been around a long time. /.../ As humans who study other animals, we can only describe and explain their behavior using words with which we're familiar from a human-centred point of view. So when I try to figure out what's happening in a dog's head, I have to be anthropomorphic, but I try to do it from a

---

¹⁰³ De Waal 2016, s 114. (I detta kapitel skriver De Waal om framgångarna inom kognitiv forskning på hundar)

¹⁰⁴ Motamedi Fraser 2019 s. 8.

¹⁰⁵ Barcz 2015, s. 257. [min kursivering]

dog-centred point of view. Just because I say a dog is happy or jealous, this doesn't mean he's happy or jealous as humans are, or for that matter as other dogs.¹⁰⁶

Forskare som Bekoff styrker antropomorfism. Samtidigt som antropomorfismen ställer frågor som väcker funderingar kring djurs kognition kan den såklart också undervärdera det djuriska subjekt som antropomorfismen använder som förmedlingsmedel. Det kan vara så att människan uteslutit tanken på djur som kognitiva varelser för att rättfärdiga det fortsatta utnyttjandet av dem, för att människan fortfarande känner sig berättigad den högsta platsen i arternas hierarki. Den nutida forskningen inom biologi och kognitiv etologi visar att det ligger mer sanning i en antropomorfisk framställning av ett djurs inre än vad vill erkännas. Vi har ett visst antal ord och meningsbyggnader att uttrycka oss på, om de orden faller in i ”mänsklig” kategori kanske en borde vidga sin perception av vad orden innebär, de är inte satt i sten att ord som *glad* eller *ledsen* enbart är definitionsbart när det appliceras på en människa.”[w]e are simply at such a stage of evolution when we have made language not only an effective instrument of power and ideology which sanctions human domination over other species but also an exceptional tool of art and understanding of the world around us”.¹⁰⁷ Barcz menar att detta tankesätt presenteras i Wolfes posthumanism och menar att den konverterar tanken på vad ett subjekt faktiskt är. Att det inkluderar djur och människor med funktionsnedsättningar, vilket är en viktig poäng då poängen med denna uppsats är att visa på att det finns andra subjekt än bara det mänskliga, och att det dessvärre i det mänskliga subjektet existerar en hierarki som inte borde finnas. Hon styrker också Bekoffs argument om att antropomorfism är ett bra verktyg till utforskning och att teorierna kring språk utvecklas och mer och mer ges till fler arter än den mänskliga.

När Edgars pappa Gar har dött sörjer Trudy och Edgar, Almondine sörjer hon också och Wroblewski skriver Almondines perspektiv efter att Edgars pappa gått bort så här:

And Trudy and Edgar, encapsulated in mourning, somehow forgot to care for one another, let alone her. Or if they knew, their grief and heartache overwhelmed them. Anyway, there was so little they might have done, save to bring out a shirt of his to lie on, perhaps walk with her along the fence line, where fragments of time had snagged and hung. But if they noticed her grief, they hardly knew to do those things. And she without the language to ask.¹⁰⁸

---

¹⁰⁶ Marc Bekoff, *The Emotional Lives of Animals, A Leading Scientist Explores Animal Joy, Sorrow, and Empathy – and Why They Matter*, (Novato California: New World Library, 2007), s. 123.

¹⁰⁷ Barcz 2015, s. 254.

¹⁰⁸ Wroblewski 2009, s. 195.

Almondine sörjer, men hon kan inte med ord uttrycka det på ett tydligt sätt när de är nergrävda i sin egen sorg. Hon tänker på saker de hade kunnat göra för att underlätta hennes sorg över Gars bortgång, som att promenera med henne där de två brukade promenera, eller lägga en av hans tröjor på golvet hos henne, på så sätt kunde hon vara nära honom genom lukten som fortfarande inte försvunnit från hans kläder. Hennes sorg är påtaglig och Bekoff, i sin bok om djur och deras känslor uttrycker sig så här i förhållande till djur och sorg:

There is no question that animals grieve, and as the stories in this section show¹⁰⁹, the universal signs of grief are seen most keenly when animals respond to the death of a mate, family member, or friend. /.../ Humans and animals share neural pathways when it comes to suffering. Some scientist even say that the demeanor of elephants suffering from the loss of a friend and the disruption of social bonds resembles posttraumatic stress disorder (PTSD). Recently, scientist have identified a part of the brain associated with PTSD, called the ventromedial prefrontal cortex; activity in this part of the brain varies among people, making some more prone to anxiety, gear, and stress than others. In animals this structure seems to be important with helping the brain to forget.¹¹⁰

Bekoff skriver att sorg existerar hos icke-mänskliga djur också. Att forskning pekar på att djur, precis som människor upplever sorg och även PTSD (posttraumatic stress disorder). Vilket formas när en individ varit med om något traumatiskt, exempelvis, en näras död, krig m.m. Han påpekar att ett parti i hjärnan som utsöndrar stress, oro o.s.v. existerar hos djur också. I *Sawtelle* blir det tydligt för läsaren att Almondine sörjer Gars död, och att hon sedan, Edgars frånvaro. Att han inte tog henne med sig och att han inte är där, hon tänker tillbaka på symbiosen hon och Edgar alltid har existerat i.

All her life she had found whatever she had been asked to find and there had only been one thing ever. Now he was truly lost, gone away, crossed into another world, perhaps, some land unknown to her from which he could not return. The closet was as puzzle as she, the bed silent on the question. It was not out of the question that he had learned the secret of flight, and the window was not too small for him to pass through. There, sleeping on his bed at night, she would be the first to see when he returned. Old as she was, she still had questions to ask him, things to show him.¹¹¹

---

¹⁰⁹ Se Marc Bekoff, *The Emotional Lives of Animals*, 2007, kapitel – ”Beastly Passions: What Animals Feel”, mer specifikt delen om sorg från s. 62 och framåt för ingående skildringar av dokumenterade fall av sörjande djur

¹¹⁰ Bekoff 2007, s. 63.

¹¹¹ Wroblewski 2009, s. 460-461.

Almondine är omsluten av minnen, hon letar och frågar garderoben och sängen om de vet, men de är tysta. Hon sover på hans säng så hon ska vara den första som märker när han kommer tillbaka. När Edgar försvinner är det som att minnena och verkligheten blir ett och hon har ibland svårt att urskilja vilket som är vad:

When she walked through the woods (infrequently now) she picked her way along the path, making way for the boy inside to run along before her. It could be hard to choose the time outside over the time within. There was still work to do, of course. The young ones in the barn knew so little and she had taught so many before.¹¹²

Copeland lyfter fram Olds som skriver i en recension i *Chicago Tribune* att:

...Almondine without condescending to, sentimentalizing, or, most impressively, anthropomorphizing her. And this is the book's major accomplishment. Almondine never utters a word, yet Wroblewski endows evocatively rich interior life with thoughts and dreams and emotions that lend felt meaning to her every gesture. In the end, she not only graces the page as an entirely credible, fully realized, autonomous character but as the emotional pivot and fulcrum of the story.¹¹³

Olds menar att Wroblewski lyckats skriva fram Almondine utan att antropomorfera henne. Kanske har han rätt, men det blir problematiskt eftersom hennes tankar ändå är framskrivna av en människa och därför är det alltid antropomorfism i litteratur. Men Wroblewski har lyckats med det Bekoff hänvisar till i föregående sida i uppsatsen, att djur sörjer och att det inte är en känsla människan har äganderätt över. Wroblewski har försökt till största möjliga mån ställa sig utanför när han skrivit fram Almondine, utan att ta med mänskliga faktorer i så pass hög grad det är möjligt. I och med att hon *inte* blivit antropomorfiskt framställd att "prata som en människa", blir hennes perspektiv i boken mer verklighetstroga. I sin forskning försöker Bekoff, en människa som studerar djurs inre, försöka att förklara djuriska beteenden med mänskliga ord men ändå försöka utgå ifrån djurets perspektiv. Han skriver dock att det alltid behövs någon form av antropomorfism då det inte är möjligt att radera sitt mänskliga perspektiv i forskningen. I nästa citat tänker Almondine på språket bara hon och Edgar förstod:

Inside her were countless mornings watching his eyes flutter open as he woke. Above all, she recalled

---

¹¹² Wroblewski 2009, s. 461.

¹¹³ Bruce Olds i Marion, W, Copeland, "Dog stories Reconsidered", *Society and Animals*, 17, (2009) s, 357-358.

the language the two of them had invented, a language in which everything important could be said.
/.../ She stood broadside in the gravel and turned her head and asked her question. Asked if it had seen her boy, her essence, her soul. But if the traveler understood, it showed no sign.¹¹⁴

Almondines tankar i citatet ovan är nästan som en summering av hela tanken bakom detta projekt. Språket bara de två delar. Ett språk som krossar språkbarriärer och som tydligt demonstrerar Almondines känslor för Edgar. Samtidigt visar denna händelse hur andra runt omkring dem inte förstår. Hon går fram till en främling och frågar hen om hen sett Edgar. Almondine får inget svar, inget tecken. Språkbarriären är väldigt tydlig här. Kaur skriver:

Almondine and Edgar have such a strong bond of understanding between them that their inability to speak a language never becomes a hindrance between them. Almondine is with Edgar right from his birth and it is she who alerts Gar and Trudy when Edgar cries without a sound. They communicate their thoughts and feelings to each other through a sign language. Edgar and Almondine's perfect bond of understanding without a language is contrary to John Berger's view who states that common language is must, animals 'lack of common language, its silence (that) guarantees its distance, its distinctness, its exclusion, from and of man'.¹¹⁵

Det är onekligen ett bra sätt att få fram en icke-mänsklig karaktär genom att använda en inre fokalisering, trots att det är en människa som skrivit romanen och en inte kan utgå från en riktig hunds tankar är det lätt att applicera Almondines känslor och tankar till levande hundar och deras uttrycksfulla sätt. Weil skriver: "But how do we bring animal difference into theory? Can animals speak? And if so, can they be read or heard?"¹¹⁶ Det är utan tvekan en hel del antropomorfism i romanen, men vi kan inte heller fastställa att ett icke-mänskligt subjekt tänker på liknande sätt. Hen kan inte förklara för oss hur deras tankeverksamhet är uppbyggd, heller inte hur vi kan lära oss deras språk. Barcz menar att många av dessa berättelser med antropomorfiska protagonister genereras på grund av ett generellt behov att undersöka kännande varelsers inre. Genom språket i litterär överföring kan människan uppleva detta.¹¹⁷

Animal characters' narratives enforce a reflection upon several new matters, especially in the context of Wolfe's thought. A question is posed: what about the rejected human subject in whose speech even

---

¹¹⁴ Wroblewski 2009, s. 463.

¹¹⁵ Kaur 2016, s. 74.

¹¹⁶ Weil 2012, s. 5.

¹¹⁷ Barcz 2015, s. 266.

earlier one could hear an echo – so natural, albeit drowned out – of what is nonhuman, animal-like? Is it not so that human subjectivity, even in a weak sense, serves here as an instrument, a mediatory agent in conveying messages from other creatures, since their voice is uttered in other languages? Then the above-mentioned texts of animal narratives would function as a translation, an attempt to demonstrate the possible capacity of literary subjectivity which is not at all equal to the human one only but, in its essence, is posthuman or not only human.¹¹⁸

Barcz menar att antropomorfismen på sätt och vis fungerar som ett slags översättning i litteratur. Djurens språk uttrycks i mänskligt språk, eftersom människan inte kan tala på något annat sätt. Det mänskliga subjektet går aldrig helt att komma ifrån eftersom romanen är skriven av en människa. Men det mänskliga subjektet kan te sig svagare i förmån för det djuriska subjektets viktiga plats i verket. Antropomorfismen blir en översättning in till djuriska narrativ bortom människans primära roll.

Haraway skriver: "[t]ouch does not make one small; it peppers its partners with attachment sites for world making. Touch regard, looking back, becoming with – all these make us responsible in unpredictable ways for which worlds take shape. /.../ Touch and regard have consequences."¹¹⁹ Bandet mellan Edgar och Almondine är på många sätt vad som format Edgar under sin uppväxt. Konsekvenserna blir tydliga när Edgar lämnar kvar Almondine på gården. Med sitt funktionshinder har han kommit Almondine närmare än vad hans föräldrar någonsin gjort och deras band är oerhört starkt. Hon fortsätter fundera. Denna gång över hennes år och tid:

She worried about him. She needed to find him, whole or changed, but know in any case. And she would taste the salt of his neck. She had learned, in her life, that time lived inside you. You are time, you breathe time. When she'd been young, she'd had an insatiable hunger for more of it. /.../ Now she held inside her a cacophony of times and lately it drowned out the world.¹²⁰

Eftersom Almondine inte kan sluta leta och tänka på Edgar ger hon sig till slut av för att försöka hitta honom:

And then, midmorning of a day when the sky rang overhead, she reached a decision. She rose from her sleeping spot in the living room. In the kitchen, she set her soft jaw on the woman's leg and tried to make it clear she would have to look elsewhere. The woman stroked her absently, a hand familiar

---

¹¹⁸ Barcz 2015, s. 268.

¹¹⁹ Haraway 2008, s. 36.

¹²⁰ Wroblewski 2009, s. 461.

against her flanks and caressing behind her ears. Almondine was grateful for it. The door stood unlatched. She still had the strength to pull it open. /.../ Perhaps he traveled. Now she would, too.¹²¹

Läsaren får följa Almondines inre, hennes tankar och upplevelser. Alla runt omkring henne får försöka tolka hennes meningar, förutom Edgar. De kommunicerar på ett annat plan, än vad hon exempelvis gör med Trudy. Där det mer är en ”normal” hund/människa relation. Också Kaur betonar Almondine och Edgars speciella relation och deras band till varandra:

Almondine's thoughts in his absence illustrates her morality and love for Edgar. Almondine longs for Edgar. She goes out to look for him. /.../ There is a deep bond of love and friendship between them. The dog and the boy have been each other's company and companion. Almondine's love is pure and unconditional. Even though Edgar has treated her badly and betrayed her, she loves him and cares for him. She is worried for him. /.../ Almondine's words here shows motherly care and affection for Edgar. She is not a dumb brute but possesses conscience, thought and feelings. She dies while searching for him. Animals that develop a life-long bond with their owners are known to suffer terribly. Darwin reported this in *The Descent of Man*, 'so intense is the grief of female monkeys for the loss of their young, that it invariably caused the death of certain kinds.' Her inability to find Edgar gives her intense pangs of grief and ultimately she dies.¹²²

Surinder Kaur påpekar Almondines karaktär och understryker att hon besitter samvete, tankar och känslor, allt det som människan också besitter och som tidigare ansetts vara enbart mänskligt, enligt exempelvis Descartes vars tankar framkommer i början av uppsatsen. Dwyer skriver: ”The animal no longer inhabits the disabled individual either metaphorically or behaviourally. Instead their affinity manifests itself in actual companionship. They are two individuals, not one.” Vilket i läsningen är markant, deras relation är stark. Almondine är den trofasta, stabila och vänliga.

Slutligen är det värt att understryka att frågeställningen som lyder: ”Hur sker kommunikationen med fokalisering från ett djur?”, framkommer i detta kapitel då hela kapitlet utgår från Almondines fokalisering. Almondine pratar inte som människan definierar ”prat”, men onekligen kommunicerar hon. Hon visar vad hon vill och vad hon tycker med kroppsspråk, ögonkontakt och läsaren får utöver det följa hennes inre monolog där hennes tankar agerar som språk. Överlag sker kommunikationen i romanen via fysisk kontakt och tecken mellan hundarna och Edgar. Kropp, blick och ljud spelar stor roll. Under uppsatsens gång har det framkommit två

---

¹²¹ Wroblewski 2009, s. 462.

¹²² Kaur 2016, s. 73.

tillfällen i romanen där Edgars avsaknad av vokalisering satt honom i knipa. Vid båda tillfällena har Almondine varit där och agerat det verbala språkröret.

2.4 Hunden moraliskt överlägsen i *Edgar Sawtelle*

Wroblewski har som tidigare nämnt inspirerats och använt sig av Shakespeares *Hamlet* för ramberättelsen i *Sawtelle*, vilket Dwyer påpekar: ”The novel follows the play’s five acts by being divided into five parts and by following the same plotline.”¹²³ Märkbart har Wroblewski applicerat rollfigurernas karaktärsdrag och ibland också liknelser i namn från *Hamlet* i sina egna karaktärer, extra intressant blir det när en märker hur uppdelningen är förlagd mellan människa och hund. En koncis beskrivning av hur Wroblewskis parallell till Hamlets karaktärer kan beskrivas så här:

Människor: Edgar - Hamlet, Gar - Hamlets pappa, Trudy - Hamlets mamma, Claude - Claudius, Doktor Papineau (veterinären) – Polonius, Glen Papineau – Laertes, Polonius son
Hundar: Almondine – Ofelia, älskad av Hamlet, Essay – Horatio, Hamlets bästa vän, Forte – Fortibras.¹²⁴

Dwyer uppmärksammar också att Wroblewski inte är intresserad av att säga någonting nytt om *Hamlet*, utan att han istället använder historiens auktoritet och den familjära ramberättelse och karaktärer för att uppmärksamma hur det är att leva med funktionshinder på 2000-talet.¹²⁵ Här kan en inte annat än att hålla med Dwyer, om det var en av Wroblewskis tankar under skrivandet av romanen, då har han lyckats. Men romanen ifrågasätter också mänsklig exceptionalism, vilket Annette Krizanich betonar: ”[i]n order to raise questions about human exceptionalism, the novel replaces the morally redeeming characters in *Hamlet*, such as Ophelia, with dogs. Wroblewski’s novel utilizes parallels with *Hamlet* to depict a world in which animals can be morally superior to humans, in order to subvert the ideology of human exceptionalism”.¹²⁶ Hon menar att Wroblewski avsiktligt valt att skapa djuriska karaktärer i parallell till de moraliskt överlägsna människorna i *Hamlet*, vilket ställer både antropocentrism och mänsklig exceptionalism på sin spets.

---

¹²³ Dwyer 2014, s. 17.

¹²⁴ Kaur 2016, s. 71-72.

¹²⁵ Dwyer 2014, s. 17.

¹²⁶ Krizanich, Annette, “ ‘The Paragon of Animals’? Animal Morality and Wroblewski’s Subversion of Human Exceptionalism in *The Story of Edgar Sawtelle*,” *Journal for Critical Animal Studies*, Vol. 11, No. 1, (2013), s. 90.

Längre fram i analysen kommer vissa karaktärers moraliska drag tas upp mer ingående, dock kan det vara bra att redan från början få en tabell över de moraliska och omoraliska karaktärerna direkt. Uppsatsen har använt sig av Surinder Kaur's tabell och han betonar: "...the novel subverts the well accepted historical belief that humans are the only moral creatures and hence are superior to other creatures."¹²⁷ Varför har Wroblewski valt att lägga de goda egenskaper vid de icke-mänskliga karaktärerna i romanen, vad uppnår det? Det skapar en markant skillnad i hur en ser de olika karaktärerna. Inte bara via deras handlingar, men också hur deras inre framförs. På något sätt förhöjs värdet i hundarna. De är inte "bara" djur i berättelsen, utan de framställs som tänkande subjekt. Moral är något som människor alltid värderat som mänskligt. I och med framställningen i *Sawtelle* sätts den tanken på sin spets.

När människan blir den moraliskt underlägsna individen i berättelsen, väcks tankar om hur djurs faktiska moral och inre känsloliv uttrycker sig, det ifrågasätter människans ständiga övertygelse om att vi är de moraliskt överlägsna.

Men för att återgå till romanen: I början av romanen kommer Gars bror Claude in i deras liv efter att ha varit frånvarande under många år. Edgar har aldrig träffat honom. Direkt upplevs han som motsatsen till hur kännande och tillgiven Gar är. Han bryr sig inte om att lära sig kommunicera med Edgar, då Edgar hör honom verkar det inte spela någon roll för honom om han inte kan förstå vad Edgar i sin tur säger tillbaka.

Det framkommer under romanens gång att han inte heller bryr han sig om den höga standard på avel som Gar upprätthåller i sin uppfödning. I scenen när Claude är på väg att skjuta den herrelösa hunden Forte (som Gar och Edgar försöker få att lita på dem), och siktar på Almondine som ställt sig i vägen.¹²⁸ Istället skjuter han ett rådjur i sin ilska över att Edgar och Almondine lyckades varna/skrämma iväg Forte:

For a moment, the muzzle of the rifle dropped and tracked her (Almondine), and then, without pause, Claude pivoted to the field and shot the smaller of the two deer as it stretched its neck, wide-eyed and preparing for flight. The other deer shrieked, executed three springing leaps, then vanished into the woods with the fawn close behind.¹²⁹

Han ljuger sedan för Gar och Trudy:

---

¹²⁷ Kaur 2016, s. 71-72.

¹²⁸ Se sida 33-34 i uppsatsen för hänvisad scen i romanen.

¹²⁹ Wroblewski 2009, s. 88. [min parantes]

The carcass of the deer hung by one back leg from a low branch of the maple tree. His father was asking questions even before he was out of the cab. Claude walked over to meet them. Forte had finally downed a deer, he said. He'd watched it from the barn roof, but by the time he'd gotten the rifle the deer was down and the stray was working on it, and he'd fired a shot to scare it of. "The doe was still alive but tore up pretty bad. No choice but to shoot it. I didn't want to leave it, so I dressed it out and took off the one leg he'd chewed up and brought it back here," he said. The lie didn't surprise Edgar.¹³⁰

Edgar blir inte förvånad över att höra Claude ljuga om händelsen. Han är redan här misstänksam mot honom och hans beteende. Claude flyttar ut efter ett stort bråk med Gar och de ser honom inte igen förrän efter Gars bortgång.

Efter att ha sett Gar dö drar sig Edgar undan och umgås mer och mer med hundarna, ofta sover han i ladan med dem. Trudy får lunginflammation och på doktors ordination måste Edgar hålla sig borta från henne, Claude syns inte till förrän han blir uppringsd och ombedd att hjälpa till på gården igen, han tar hand om Trudy och hennes sysslor medan hon tillfrisknar och hjälper Edgar med hundarna.

En regnig kväll möts Edgar av Essay, (en av hans unghundar) Edgar frågar henne vart hon var på väg och om han öppnade dörren så hon kunde springa fritt, vad skulle du då jaga? "Essay waved her tail and met his gaze as though turning the question back at him. /.../ He turned to look behind him to see what the dogs might have seen."¹³¹ Först ser han ingenting annat än fallande regn i lampskenet, men sen uppenbarar någonting sig för honom. En man, som formad ur regnet, som reflekterat glas. Han tror att han inbillar sig, försöker skaka av sig visionen. Mannen försvinner och uppenbarar sig igen framför hundarnas burar. Denna gång tecknar han: " 'Release a dog.' Edgar blinked in the rain. 'Why?' 'You think I'm not real. Open a pen'."¹³² Edgar går till Essays bur och släpper ut henne. Hon springer direkt till platsen i gräset mannen varit på:

The figure gestured a recall, but Essay was already closing the distance at a trot. When she arrived she circled several times, her shape contorting as she passed behind and finished on his left in a sit. The figured stepped forward, a water-shimmer, and turned and signaled a down. Essay dropped onto the wet grass at once. /.../ The figure looked back toward the barn and signaled a broad sit and in unison all seven dogs behind Edgar sat. Then he signaled a release. One by one they stood.¹³³

---

¹³⁰ Wroblewski 2009 s. 89.

¹³¹ Wroblewski 2009, s. 234.

¹³² Wroblewski 2009, s. 236.

¹³³ Wroblewski 2009, s. 236.

Mannen är Gar, Edgar tittar på sin pappa men kan inte fullt förstå att han är där. Hundarna har bevisat att Edgar inte inbillade sig, men han vill inte riktigt acceptera det. Edgar säger till slut att han vet varför han är där, och Gar säger att han inte hade kunnat rädda honom, att det inte var Edgars fel. Han säger att Edgar inte förstod allt han såg den dagen Gar dog. Han vill att Edgar ska gå och leta, efter vad, frågar Edgar: ”[w]hat he lost. What he thinks is lost forever”.¹³⁴ Edgar letar i ladan och hittar en spruta. Gar säger att Edgar har sett Claude använda dem förut. Gar visar honom minnen ifrån hans och Claudes uppväxt, visar Claude delta i hundfäktning och Gars vilja att skydda världen från Claude och hans sätt. Gar säger: ”Whatever he’s wanted, he’s taken, ever since he was a child.”¹³⁵ Han berättar att Claude vill gifta sig med Trudy (Edgars mamma) När allt är över inser Edgar vad det betyder. Claude dödade Gar med sprutan, Claude som alltid bråkade med Gar om gården vill ha den för sig själv. Under sin uppenbarelse uttrycker också Gar en önskan om att han vill att Edgar ska hitta någonting. (Detta leder till att Edgar hittar brevväxlingar hans pappa gjort med uppfödare och alla hans filer om sin hunduppfödning. Ovärderliga filer om hunduppfödningen ska kunna fortsätta i Gars fotspår)

Efter Gars uppenbarelse i regnet som verifierades av hundarna är Edgar utom sig av ilska. Han vill ha hämnd och när han står med en hammare, redo att leta upp Claude ställer sig Almondine i vägen:

The thing was heavy in his hand and he meant to walk back to the house and with it, but when he turned Almondine stood in the doorway. Her gaze was fixed upon him and her tail swung from side to side in an unhurried wingbeat. The sight of her pulled him up short. He tightened his grip on the hammer’s handle-shaft and went forward and bent and put his free hand to her forehead to walk her back, but instead of giving way she craned her muzzle up and pressed her nose to his ear and then his neck.¹³⁶

Hon får Edgar att lugna ner sig och han lägger ifrån sig hammaren för att fortsätta klappa henne och vänta på att ilskan ska passera totalt. Almondine stoppar Edgar från att bli en mördare. Nästan som att hon agerar hans moraliska kompass. Kaur skriver så här om denna scen:

Dogs prove to be moral too. /.../ Angry and broken-hearted, Edgar picks up a hammer and is ready to shoot to house to murder his uncle, Claude. Almondine, the dog who is with Edgar from his birth, sensing danger, stands in the workshop doorway, hence blocking Edgar’s passage to house. Animal’s

---

¹³⁴ Wroblewski 2009, s. 238.

¹³⁵ Wroblewski 2009, s. 240.

¹³⁶ Wroblewski 2009, s. 251.

ability to make social evaluation is the foundation for animal's moral behaviour. This delay cools down his rage for the moment and saves him from becoming a murderer.¹³⁷

Efter denna händelse är Edgar på bristningsgränsen. Arg på allt och alla, Trudy och Claude börjar en intim relation och Edgar är upprörd. Men mycket av ilskan tas ut på Almondine, för att hon stoppade honom den kvällen med hammaren men främst eftersom Edgar känner att hon sviker honom när hon visar tillgivenhet gentemot Claude.

Almondine lay on the floor, hips tilted, peering up at Claude, relaxed and complacent, her mouth hanging open in a quiet pant. /.../ Almondine turned to look at Edgar, sleepy eyed and relaxed, and then back at Claude. /.../ His breath stopped as if he'd had the wind knocked out of him. Suddenly nothing at all about the situation seemed tolerable. /.../ But now some last thing gave way inside him, something with no name. Perhaps it could be called the hope of redemption. For him. For Claude. For all of them. /.../ and in that new state, as that new person, he believed Almondine had acted unforgivably, her pose so lovely and serene, completing that homely tableau as if Claude belonged right where he stood, when in fact he belonged anywhere else. In jail. Or worse.¹³⁸

Edgar känner att Almondine sviker honom och Gar när hon visar tillgivenhet till Claude, som Edgar är övertygad mördade hans pappa, vilket citatet ovan visar.

Wroblewski skriver poetiskt och målande. Läsaren dras in i världen han skapar och en knyter snabbt an med protagonisterna i boken, Almondine är en genuint god individ, med god moral och otrolig lojalitet och kärlek till Edgar. Hon är snäll mot alla, men Edgar är hennes och hon är Edgars. Denna scen som citeras ovan kulminerar när Edgar stormar bort från synen av Claude och Almondine och Almondine såklart följer efter honom:

Then Almondine trotted up beside him. He flung the handles forward and turned and raised his hand above his head to down her. She looked at him for a moment, then dropped to the ground. He turned and kicked the wheelbarrow ahead /.../ Almondine broke and came forward and this time he whirled and lifted her by the ruff until her front feet came off the ground and he shook her and shook her and shook her. Then he let go and downed her again and turned away. /.../ He meant simply to walk away without another word to her but at the last minute he turned and knelt, his arms and shoulders trembling so violently he almost lost his balance. I'm sorry, he signed. I'm sorry. But you have to stay. Stay.¹³⁹

---

¹³⁷ Kaur 2016, s. 72. [jag har rättat lite stavfel i citatet]

¹³⁸ Wroblewski 2009, s. 309.

¹³⁹ Wroblewski 2009, s. 309-310.

Just denna scen tolkas som extrem i Edgars handling. Då han alltid levt med hundar och borde därför bete sig bättre, även om han är fjorton år gammal. Kanske håller Edgar samma standard för människa och hund och tycker att Almondine borde veta bättre då det för Edgar är uppenbart att Claude inte är en bra individ. Men Almondine är snäll och verkar vilja se det goda hos alla. Hon blir inte arg på Edgar över hans beteende. Kaur betonar nutida forskning som stödjer rika känsloliv och känslotillstånd så som kärlek och moral hos djur. *Sawtelle* understryker verkligen dessa egenskaper hos de djuriska karaktärerna i romanen. Kaur skriver:

Humans are thought to be exceptional in their abilities to think, reason and moral ethics. However recent researches in animal behavior (Ethology) and affective neuroscience have proved that animals do express rich and complex emotions like love, empathy and morality. Evolutionary biology too has established the fact that different species co-evolve and altruism and environment play major role in evolution. /.../ *Sawtelle* exemplifies these points. Apart from human characters, dogs display complex emotions like love and morality. Dogs are sensitive and moral in the novel while humans blinded by greed or revenge are insensitive and immoral.¹⁴⁰

Han skriver dessutom att Wroblewski använder sig av antropomorfism för att visa den kontrasterade moraliska balansgång som existerar när en tänker människa vs. djur:

The proposed endeavour concentrates on the study of author's use of anthromorphization to show the contrast between so-called superior humans and inferior base non-human animals. I posit that humans extinct while dogs survive in the end because dogs display a strength of character altruism and virtue while human characters are myopic in their vision and they butcher kins for monetary benefits or for abhorrence.¹⁴¹

När en potentiell valpköpare kommer till gården och Trudy ber Edgar visa vad valparna har lärt sig, ser han en möjlighet till att konfrontera Claude med tricket han tränat hundarna med.¹⁴² Ett trick som kommer skaka om Claude, som står bredvid köparen:

First, tell them the dogs see everything that happens here, he signed. What? Just say it. Say they see everything and they never forget. You'll understand in a minute. /.../ Edgar was standing before the dogs, looking down the line to make sure they didn't break. He touched Opal under the chin. She looked at him. He released her and she dashed down the aisle to the four of them standing by the workshop. Hen he pulled one of the syringes from his shirt pocket /.../ and placed it in Baboo's

---

¹⁴⁰ Kaur 2016, s. 69.

¹⁴¹ Kaur 2016, s. 69.

¹⁴² Se exempel på när Edgar tränar dem att göra detta på sida 34-35 i uppsatsen.

mouth. Tag, he signed. Then he turned to watch. Baboo trotted down the aisle with the syringe in his mouth. Edgar kept his eyes on Claude, who had caught sight of the syringe. When Baboo reached them, he pressed his nose into Opal's hip, and Opal looked towards Edgar. He gave a small gesture with his right hand. She dropped to the floor and lay on her side.¹⁴³

Edgar har tränat hundarna att markera med en spruta i sidan på varandra, när det är gjort lägger de sig ner och spelar döda, Kaur uppmärksammar att denna scen exemplifierar människa-hund kommunikation.¹⁴⁴ Scenen fortsätter:

Then it was Umbra's turn, and Tinder's. Each time there was a syringe and a tag on the hip, and the dog went down. Edgar didn't expect this last part to work – it was different from the rest. Something he'd worked with Essay alone. He put the remaining syringe in her mouth and signaled her down the aisle. /.../ Left, he signed. Essay veered around Tinder. The barrel of the syringe was sideways in her mouth. She walked up to Claude. The safety sheath was on the needle, but when she pressed the blunt soft tip of her nose into the muscle of Claude's leg, he flinched as if he'd been stung.¹⁴⁵

Hundarna simulerar alltså Claude förgifta Gar med en spruta. Claudes reaktion på detta är nog med bevis för att Edgar ska tro honom skyldig utan tvivel. Kaur betonar Claudes bristande moral:

Claude becomes a symbol for all that is evil and formidable in humans. His greed for property blinds him. He hatches a conspiracy to usurp his brother's dog breeding farm. He poisons his brother, giving way to his greed and lust. He becomes a slave to his passions and commits the most heinous and immoral act of killing his own brother. His actions but a question mark on the human boasting of human morality and ethics. How could humans who don't spare even the lives of their own family for money be superior to animals. Dogs are sensitive, loyal to their owners.¹⁴⁶

En kan inte annat än att hålla med Kaur om den beskrivningen av Claude. Inte heller är hans argument om mänsklig moral slår fel.

En kort tid efter scenen där Edgar och hundarna bekräftade för Claude att de vet att det var han som mördade Gar, attackerar Edgar Claude och försöker putta ner honom för en trappa, tyvärr misstar han sig och dödar Doktor Papineau (veterinären) istället. Trudy säger åt Edgar att springa in i skogen och fly. Baboo, Tinder och Essay följer med honom. Han lämnar Almondine, och han är nu en mördare. Kaur uppfattar Edgar som en träffpunkt mellan människa och djur. Men också mellan genuint god och genuint ond:

---

¹⁴³ Wroblewski 2009, s. 322.

¹⁴⁴ Kaur 2016, s. 75.

¹⁴⁵ Wroblewski 2009, s. 322-323.

¹⁴⁶ Kaur 2016, s. 72.

Edgar also acts as a meeting point between humans and animals, between pure evil and pure good. 'He is smart, adamantly curious about both the natural and human world, and the language he creates is a resourceful patchwork of learned and invented signs' /.../ and especially with Almondine.¹⁴⁷

Han är en mördare, han gjorde det för att hämnas sin pappa. Inte för att få ut någonting annat av det. Till skillnad från Claude som har många motiv till varför han agerar som han gör. Dwyer uppmärksammar Claudes karaktärsdrag och menar att: [h]e has no use for non-traditional behaviour in humans or in dogs. As a representative of able society with no desire to listen to (or in Edgar's case, learn the sign language of) the individual who is not behaving "normally," Claude serves as an unflattering exemplar of those who know little and care less about the lives of disabled individuals."¹⁴⁸ Det faktum att han inte brytt sig om att lära sig teckenspråk för att förstå sin brorson har tagits upp tidigare i texten, och det är inte märkligt att han som är kapabel att mörda sin egen bror struntar i funktionshindrade eller djur (utöver att tjäna pengar på dem)

När Edgar försvunnit in i skogen och inte kommer tillbaka får vi följa Almondine och hennes önskan och längtan efter att han ska komma tillbaka. Det sista vi ser av henne är att hon ger sig av för att hitta honom. Precis som *Hamlets* Ofelia dör hon, Krizanich påpekar att "Almondine's unconditional love for Edgar and the martyr-like manner of her death parallel her with Ophelia in Shakespeare's *Hamlet*."¹⁴⁹ (Almondines kapitel gicks igenom i uppsatsens föregående kapitel, där en närläsning gjordes.)

Medan Edgar är på rymmen har han sällskap av tre hundar, de sover nära honom och på så sätt håller han värmen under natten: "[w]hen he woke up, the dogs were standing above him like nurses puzzling over a patient, sighting along their muzzles and cocking their heads. The ground beside him was still warm from their bodies."¹⁵⁰ På dagarna, förutom att vandra, tränar han dem för att ha något att göra. Han lämnade gården utan att säga hejdå till Almondine, han var fortfarande arg på henne och hans tankar leder ofta tillbaka till henne: "Despite himself, he wondered what was happening at the kennel. He thought of Almondine, how he hadn't had a chance to make amends with her. He wondered where she'd slept without him in the house."¹⁵¹ Det är uppenbart att båda lider av att vara ifrån varandra. Men Almondine gjorde inte ett aktivt val att lämna honom, som han gjorde med henne. Han hade kunnat gömma sig i skogen och väntat

---

¹⁴⁷ Kaur 2016, s. 74.

¹⁴⁸ Dwyer 2014, s. 17.

¹⁴⁹ Krizanich 2013, s. 92.

¹⁵⁰ Wroblewski 2009, s. 333.

¹⁵¹ Wroblewski 2009, s. 334-335.

tills Almondine hade hittat honom, precis som de andra hundarna gjorde. Men han var fortfarande arg på henne och valde att gå utan henne.

Kaur kommenterar att det finns mycket belägg i forskning som tyder på moral hos djur. Han lyfter fram Bekoff, som har använts genomgående som referens i etologi i uppsatsen:

Hence non-human animal species with an amygdala are capable of emotions and morality. Shock experiments on rats and conditioned fear and anxiety reactions have long been known to depend on the amygdala. This scientific evidence supports Almondine and other dogs' moral and altruistic behaviour in the novel. /.../ Animal ethologist, Bekoff in his book *The Emotional Lives of Animals* (2007) presents several cases of animal empathy and emotions and their moral lives. It appears then that most of the capacities that are thought to distinguish humans are morally considerable being, have been observed, often in less elaborate form, in the non-human world, as Bekoff gives the examples of a fox funeral and a gorilla wake in his book. Thus Wroblewski's portrayal of Almondine and other dogs' moral behaviour and Edgar's relation with Almondine is not simply anthropomorphization, it does have scientific and ethological evidence to support it.¹⁵²

Edgar lever nästan som Mowgli med hundarna i början av sin flykt:

He emerged naked and knee-deep, splashing the dogs. They dashed away and back again, ears laid low, crouching and scrambling to dodge the spray, remembering, perhaps, games they'd played in the yard with the garden hose. Part of him was glad he'd found something that pleased them, but he quickly stopped. In himself he felt nothing but gloom, and the play seemed false, a pretense that everything was going to be okay. Besides, he began to worry about working them up. That wasn't right, not until they got real food. Already they looked thinner to him.¹⁵³

Den första tiden på flykt är Edgar och hundarna hungriga och Edgar får till slut råna en stuga på mat. En kan spekulera om Edgars självbevaringsdrift bara sträcker sig till att hundarna ska överleva. Det är på grund av att de ser smalare ut som han tillslut rånar ett hem i skogen för mat.¹⁵⁴ De ger sig vidare, men Tinder trampar på glas, vilket Edgar sedan skär sig på när han drar ut den ur hans tass, Tinder kan inte gå och Edgar har skurit sig illa han också.¹⁵⁵ Det enda han kan göra är att ta sig tillbaka till den senaste stugan han rånat för att be om hjälp. Med Tinder över axeln börjar han gå tillbaka med hundarna till stugan. Där möter han Henry Lamb som han och hundarna sedan stannar hos. De kommunicerar via skrift och hjälper varandra.

---

¹⁵² Kaur 2016, s. 77.

¹⁵³ Wroblewski 2009, s. 342.

¹⁵⁴ Wroblewski 2009, s. 348.

¹⁵⁵ Wroblewski 2009, s. 372-376.

Under månaderna Edgar är på flykt får han perspektiv på sina känslor, vilket märks i hur hans beteende förändras och hur hans tankar vandrar. Krizanich håller med och menar:

Edgar, on the other hand, realizes his cruelty and craves Almondine's forgiveness. He was not alone during his exile. Essay and two other dogs accompanied him. His constant contact with these dogs during that time has helped to positively influence his character and make him less angry and more altruistic. If he had been alone, he possibly would only have grown more bitter and vengeful. The dogs help to "ground" him, to dissipate his anger and help him come to terms with what matters most: his love for Almondine.¹⁵⁶

Till slut inser Edgar att han behöver ta sig hem igen. Bland annat för att träffa Almondine och hoppas att hon förlåter honom. "After Edgar returns from the forest, Almondine's love, affection and care occupies his thoughts."¹⁵⁷ Edgars tankar under tiden han är på väg tillbaka är skänkta Almondine. Han längtar efter att komma hem till henne.

He hadn't seen her for two months or more and suddenly it felt like he'd been severed from some fundament of his being. At the end of the next day or the day after that, they would be joined again. Perhaps she would have forgotten his crimes, for which he wanted more than anything to atone. Everything that had happened to him since he'd left made him think of her. Others dreamed of finding a person in the world whose soul was made in their mirror image, but she and Edgar had been conceived nearly together, grown up together, and however strange it might be, she was his other.¹⁵⁸

Som citatet ovan tyder på speglar Edgars tankar det Almondine själv tänkte om Edgar innan hon gav sig iväg för att leta efter honom. Precis som framgått i texten tyder allt på att hundarna är människorna moraliskt överlägsna och Krizanich håller med, samt att de på många sätt agerar moralisk mentor för unga Edgar:

The dogs help civilize the human characters, particularly Edgar. For example, when Almondine stops Edgar from murdering Claude, she acts as his moral mentor. And when Essay and the other dogs accompany Edgar in his exile, his constant physical contact with them calms him; this helps dissipate his rage toward Claude so that he can realize that love is more important than revenge.¹⁵⁹

Det första han gör när han är hemma igen är att leta efter Almondine, hon kommer inte och möter honom och han tar sig till sin pappas grav. Där hittar han en nygrävd ännu omärkt grav:

---

¹⁵⁶ Krizanich 2013, s. 99.

¹⁵⁷ Kaur 2016, s. 74.

¹⁵⁸ Wroblewski 2009, s. 457.

¹⁵⁹ Krizanich 2013, s. 101.

It blew the breath out of him. He fell like a puppet severed from its strings. He lay with his forehead pressed to the ground, /.../ An oceanic roar filled his head. All his memory, all his past, rose up to engulf him. Images of Almondine. How she liked peanut butter but not peanuts. /.../ How she liked to snatch things from his hands and let him take them back. How if he cupped her chin she would lower and lower her head all the way to the ground to stay like that. How he could lay a hand on her side while she slept and she wouldn't open her eyes but nonetheless understood, and her breath came differently.¹⁶⁰

Under tiden Edgar är på flykt sörjer Almondine och som tidigare nämnt går hon för att hitta honom. På gården är Trudy upprörd över Edgars agerande som slutade i veterinärens död, men förkrossad att han är borta. Veterinärens son, Glen, är polis och Claude ser till att han misstänker Edgar för mordet på sin pappa. Tillsammans skapar de en plan för att fånga honom när han väl kommer tillbaka till gården, vilket kulminerar i en brand i ladan, när Glen försöker kidnappa Edgar med en trasa dränkt i eter. Dwyer påpekar att Claude, precis som många människor i verkliga samhället undervärderar funktionshindrade och djur som mindre intelligenta än de själva:

He (Claude) has seen Edgar signing elaborately to his parents and to the dogs, but he has mistakenly dismissed it as a skill of little use. Like many in the abled community, he has superficially valued both disabled humans and animals as instruments to further his own needs rather than as a subject and partners who can function on their own.¹⁶¹

Claudes plan gick ut på att Edgar skulle åka fast för mordet och på så sätt bli kvitt honom, då han misstänker att han är ett hot mot honom och hans hemligheter. När den planen inte banar väg får Claude ta till med andra medel.

Edgar lyckas slå sig fri och bråket eskalerar i en brand skapad av etern som spridit sig till en lykta. Edgar blir distraherad då arkivskåpet med all dokumentation hans pappa gjort av uppfödningen kommer brinna upp. Gars livsverk. Han gör allt för att rädda filerna och hundarna som befinner sig i ladan.¹⁶² Essay försöker stanna med Edgar:

He looked up to find Essay standing before him, tail flagging. Her ears were high on her head, fully attentive, eyes gay and glittering. /.../ She looked prepared to follow him into the barn. He put his hand under her belly and drew her attention into him. *Away*, he signed, pouring into the gesture all the force he could muster. *I know you understand. I know it's your choice. But please, away!* Essay

---

¹⁶⁰ Wroblewski 2009, s. 471.

¹⁶¹ Dwyer 2014, s. 20.

¹⁶² Wroblewski 2009, s. 527-534.

backed up a step, eyes intent on him. She looked at the other dogs circling under the apple trees. Then she faced Edgar again and bucked a little and held his gaze. Yes, he signed. Yes. She bounded forward and swiped her tongue across his face and bolted into the mass of dogs.¹⁶³

Han lyckas övertala henne att fly till där hans mamma och de andra hundarna står ute på gården. Sen vänder han sig om och ska rädda filerna. Han menar på att ge sig av innan elden kommer för nära honom. Vad han inte vet är att Claude har andra tankar:

Let it burn he thought. /.../ The barn was insured, after all, and all the dogs were outside and safe. /.../ No, the disaster was that Edgar kept running into the barn for those records, returning again and again to the workshop, and the filing cabinets. /.../ If all that weren't strange enough, Glen had now taken Trudy in some sort of wrestler's hold. Yet Claude didn't want to step in until he was sure nothing could be done about the barn. The barn had to be a lost cause. That was why he'd told Trudy the telephone line was dead.¹⁶⁴

Här visar Claude att han inte bryr sig om någonting förutom pengar. Ladan är försäkrad och hundarna, som han kan tjäna mycket pengar på är säkra. Att Edgar försöker få ut allt ur arkivskåpet är det enda som berör honom, då han, i skåpet har gömt giftet han mördade Gar med. Edgar arbetade utifrån och in, de nyaste filerna först och när han kom till de äldsta skulle han hitta flaskan med gift. För att dölja sina brott, låtsas Claude ta sig in i ladan för att hjälpa Edgar. Trudy är fortfarande utanför. Istället dödar han Edgar med en spruta gift i ryggen. Kaur påpekar:

In the novel, humans and animals stand in stark contrast. Claude is all evil, immoral and schemer while Almondine is good, moral and empathic while Edgar stands in between. Claude uses his faculty of intelligence to scheme the murder of his brother and later also to put an end to Edgar's life too. He uses human faculties to cloak his deceitful activities.¹⁶⁵

Kaur lyfter fram att Claude använder sig av sin mänskliga lärdom för att planera sina dåd och ta över gården. Han menar också att kontrasten mellan Almondine och Claudes moral är markant, och Edgar står i mitten av den skalan, moraliskt sätt, något som Krizanich håller med om: "his is a criminal intellect that works through deception. Thus Claude the smart but immoral human and Almondine the virtuous dog stand on the opposite ends of the moral scale."¹⁶⁶ Edgar har, sen han

---

¹⁶³ Wroblewski 2009, s. 534.

¹⁶⁴ Wroblewski 2009, s. 536.

¹⁶⁵ Kaur 2016, s. 73.

¹⁶⁶ Krizanich 2013, s. 97.

kom tillbaka till gården försökt gottgöra för sina synder och dör när han försöker rädda sin familjs arv.

Almondine uppenbarar sig för Edgar när han dör: vilket leder Edgar in i döden på ett fridfullt sätt, utan sina skuld känslor gentemot Almondine. Hon räddar honom ännu en gång. Vilket skapar symbios med Kaur's tanke om att människa och djur står i stark kontrast till varandras moraliska karaktärer, vilket han skriver i citatet ovan. Kaur uppmärksammar inverkan av tolkningen det har på karaktärerna: "It tears down the veil of human fallacy of humans being morally superior species to non-human animals. In the end of the novel, humans died because of their evil doings and immoral ways while dogs live because of their moral strength."¹⁶⁷ Alltså att människor på grund av deras onda handlingar och omoraliska sätt dör, medan hundar lever vidare på grund av sin moraliska styrka. På så sätt krossar Wroblewski den mänskliga tanken om att människan är moraliskt överlägsen djuren.

Almondine stepped out of some hidden place near the file cabinets. She walked to him and looked down at him and licked his face. "Get up", she said. Hurry. She panted. Her ears were cupped forward and drawn up tight, as they were when she was most fretful /.../ He was not surprised to hear her voice. It was just as he'd heard it in his mind all his life. "I thought I'd never see you again", he signed. "You were lost". "Yes. Lost." "You didn't need to come back. I would have found you". "No I did, I understood some things while I was gone".¹⁶⁸

Scenen fortsätter:

"Sit here beside me. I want to tell you about someone. His name is Henry". Get up, she said. Come outside. "I told him my name was Nathoo." He laughed a little as he said this, knowing she would understand. "Mowgli's human name." /.../ Almondine sat and peered at him, brow knit, eyes like cherrywood polished to glass. It came to him then, a wholly new thought, that Nathoo was neither his name nor not his name; that even "Edgar" was a thing apart from his real name – the name Almondine had bestowed upon him in some distant past, long before he learned to carry ideas in time as memories, and whatever name that was had no expression in human words or gestures, nor could it exist beyond the curve and angle of her face, the shine of her eyes, the shape of her mouth when she looked at him. /.../ Come, he said. Lie here by me.¹⁶⁹

Han berättar för Almondine om sin flykt, om vännen han hittade i Henry Lamb och att Tinder och Baboo stannade kvar hos honom när Edgar och Essay gav sig av hemåt. Han bekänner att han har

---

¹⁶⁷ Kaur 2016, s. 68.

¹⁶⁸ Wroblewski 2009, s. 550.

¹⁶⁹ Wroblewski 2009, s. 550-551.

dåligt samvete över att ha ljugit om sitt namn för Henry. Han inser att hans och Almondines relation går bortom det ordinära. Bortom vad som går att beskriva med mänskliga ord och gester. Edgar ligger på golvet och tittar upp mot taket, där bara rök syns, med Almondine vid sin sida.

Claude, efter att ha försäkrat sig om att Edgar är död, försöker ta sig ut ur ladan som snart är övertänd, när Gars spöke hindrar honom. Vilket leder till att han brinner inne. Sawtelle-hundarna, som Edgar fick ut ur ladan står en bit bort och tittar på elden;

They had measured their lives by proximity to that silent, inward creature, that dark-haired, sky-eyed boy who smoothed his hands along their flanks and legs and withers and muzzles, a boy they'd watched since the moment of their birth /.../ They had taught him while they watched him; they had learned by listening to Almondine. And though they had seldom seen it, they understood the meaning of fire: they looked at the flames soaring into the night sky and the sparks bursting from the timbers, /.../ and they knew they had no home.¹⁷⁰

Efter ett tag samlar Essay ihop de andra hundarna och tillsammans försvinner de in i skogen, mot friheten och Forte, som de möter upp efter en natts vandring. På så sätt lever Gar och Edgar, men också Almondine vidare i dem.

3 Slutdiskussion

Syftet med denna uppsats var att genom en närläsning av David Wroblewskis *The Story of Edgar Sawtelle* undersöka språk mellan raser och icke-verbal kommunikation. Uppsatsen undersöker också samhällets hierarkiska modell som existerar, vad som anses ”fullständigt mänskligt” och de som inte kvoterar in i den kategorin. Disability studies har gett perspektiv i läsningen av romanen som onekligen figurerar i den riktiga världen. Så som det faktum att funktionshindrade ofta underskattas av de som inte har någon diagnos/funktionsvariation. Funktionshindrade hamnar i en minoritet och snäppet nedanför de icke-funktionshindrade i den hierarkiska stegen. Djur hamnar ännu längre ner i hierarkin, främst för att de inte kan säga ifrån och inte har samma möjligheter som människan. Frågeställningarna tar avstamp i funderingen om hur kommunikation framställs mellan människan och djur i skönlitteratur. Med de tillvalda teorierna undersöktes romanen och

---

¹⁷⁰ Wroblewski 2009, s. 559.

ingången var att ifrågasätta föreställningarna om mänskliga exceptionalism och människans tanke om att det bara är vi som har en ”röst”.

Jag har försökt att utgå från romanens värld och hålla människan utanför tolkningen om språk när jag undersökt de kommunikativa förmågorna som finns i *Sawtelle*. På detta sätt har språkbarriärer luckrats upp och tolkningen av språkrelationerna i denna fiktiva roman har fått ”andas fritt”, utan en redan förutfattad mening om vad djur och människor kan uppnå i kommunikation sinsemellan.

Närläsningen av relationen och kommunikationen mellan Edgar och Almondine, med exempel på hur de finner ett gränsöverskridande kommunikationssätt, kan jag hävda skapar möjlighet för att rekonstruerar förhållandet mellan animalitet och funktionshinder. Efter att ingående ha ställt Wroblewskis roman i förhållande till animal studies och disability studies tycks det självklart att den motsäger den universella paradigm om att människan är det enda djuret med språk. Forskningen är på god väg framåt. Det är också, med en roman som *The Story of Edgar Sawtelle* lätt att dra paralleller till det riktiga livet och hur djur uttrycker sig och vad de kan tänkas tänka. Referenserna som lyfts fram styrker i många avseenden den läsning som gjorts av romanen. Eftersom *Sawtelle* aldrig skriver sina djuriska protagonister i jag-form blir fokaliseringen ur ett djuriskt perspektiv mer realistiskt och antropomorfismen blir inte lika radikal. Forskning visar att det finns stöd för att icke-mänskliga djur har agens, moral och känner känslor som sorg och glädje. Wroblewskis skildring av Almondine stödjer den befintliga forskningen om att djur har agens och inte minst ett språk. Almondines språk skrivs fram med kroppsspråk och fysisk kontakt, även ögonkontakt visar sig viktigt. Hennes inre fokalisering sker som sagt inte i jag-perspektiv vilket skapar ett litet vakuum för dem som anser att det är överkligt med ”talande djur”. Edgar och Almondines kommunikation är flödande och fri och jag ser inga hinder i deras kommunikation till varandra.

Genom närläsning lyfts karaktärernas moraliska drag fram och med referenser som också gjort närläsning av romanen sker en analys angående detta. Romanen ställer mänsklig exceptionalism på sin spets. Jag vill argumentera för att hundarna, speciellt Almondine, är de moraliska vinnarna, människorna i romanen är drivna av mycket mer destruktivt planerande och egocentriska mål. Hundarna hjälper Edgar inse vad som är viktigt i livet och komma underfund med vad han behöver göra för att bli moraliskt bättre. Att vara moraliskt bättre har länge ansetts bidra det antropocentriska paradigmat om människans överlägsenhet djuren.

Trots att detta undersöks litteraturvetenskapligt bör det inte förgås. Litteraturen öppnar dörrar för sådant som är satt i sten i den verkliga världen. Bara för att det under århundraden, årtusenden ansetts vara på ett sätt, betyder det inte att det är så. Denna litteraturvetenskapliga

uppsats har mycket egentolkning men styrks i många fall av empirisk forskning inom biologi och etologi. Disability studies och Animal studies ingår i det posthumanistiska fältet, som söker öppna upp fönster, applicera det i verkligheten och visa att ett antropocentriskt tänkande inte längre håller.

Källförteckning

Barcz, Anna, "Posthumanism and Its Animal Voices in Literature", (*Teksty Drugie*, English Edition, 2015)

Barkeman, Eva, "Missar jamar bara för oss" i *Språktidningen* 2016.
<http://spraktidningen.se/artiklar/2016/11/missarna-jamar-bara-oss> [hämtad 2018-11-08].

Bekoff, Marc, Pierce, Jessica, *The Animals' Agenda – Freedom, Compassion, and Coexistence in the Human Age*, (Boston, Massachusetts: Beacon Press, 2017)

Bekoff, Marc, *The Emotional Lives of Animals, A Leading Scientist Explores Animal Joy, Sorrow, and Empathy – and Why They Matter*, (Novato California: New World Library, 2007)

Bergenmar, Jenny, Bertilsdotter Rosqvist, Hanna, Lönngren, Ann-Sofie, "Autism and the Question of the Human", *Literature and Medicine*, Vol. 33, No. 1, (2015)

Cohen, Patricia, "This Summer's Dog Days Suit One Novelist Fine", *The New York Times* 2008.
<https://www.nytimes.com/2008/07/09/books/09dogs.html> [hämtad: 2018-12-12].

Copeland, Marion, W., "Dog Stories Reconsidered", *Society and Animals* 17, (2009)

Descartes, Renée, *Meditations on First Philosophy*, 1641.
<http://www.sacred-texts.com/phi/desc/med.txt> [hämtad 2019-03-02].

Derrida, Jacques, *The Animal That Therefore I am*, (New York: Fordham University Press, 2008)

De Waal, Frans, *Are We Smart Enough to Know How Smart Animals Are?* (New York: W.W. Norton & Company, 2016)

Dwyer, June, "Leaving The Island of Dr. Moreau: How David Wroblewski's The Story of Edgar Sawtelle Reconceives Animality and Disability", *Modern Language Studies*, Vol. 43, No. 2, *Ability*, (2014)

Everett, Daniel, "Beyond Words: The selves of other animals", *New Scientist* 2015.
<https://www.newscientist.com/article/mg22730290.600-beyond-words-the-selves-of-other-animals/> [Hämtad: 2019-02-12].

Fraser Motamedi, Mariam, "Dog words – or, How to think without language", *The Sociological Review*, Sage Publishing, (2019)

Grandin, Temple, "My Mind is a Web Browser: How People with Autism Think", Vol. 2, Nr. 1 *Cerebrum*, 2000, (New York, NY, 2006)

- *Thinking in Pictures and Other Reports from My Life with Autism*, (New York: Vintage Books, 1995)

- *Thinking in Pictures, my life with autism*, (New York: Vintage Books, A division of Random House, Inc. 2006)

Haraway, Donna, *When Species Meet*, (Minneapolis: University of Minnesota Press, 2008)

Heguy, Adriana, "How Dogs Can Smell Cancer And What It Means For The Future Of Diagnosis", *Forbes* 2016. <https://www.forbes.com/sites/quora/2016/03/24/how-dogs-can-smell-cancer-and-what-it-means-for-the-future-of-diagnosis/> [hämtad: 2019-02-26].

Kaur, Surinder, "David Wroblewski's *The Story of Edgar Sawtelle* (2008): Shattering the Myth of Human Moral Superiority", *Research in Social Change*, Vol. 8, No. 3, (2016)

Krizanich, Annette, "'The Paragon of Animals'? Animal Morality and Wroblewski's Subversion of Human Exceptionalism in *The Story of Edgar Sawtelle*," *Journal for Critical Animal Studies*, Vol. 11, No. 1, (2013)

McHugh, Susan, "Literary Animal Agents", Theories and methodologies, *The Modern Language Association of America*, (2009)

Mott, MaryAnn, "Seizure-Alert Dogs Save Humans With Early Warnings", *National Geographic* 2004. <https://www.nationalgeographic.com/animals/2004/02/seizure-dogs-save-humans/> [hämtad: 2019-02-26].

Pennycook, Alastair, *Posthumanist Applied Linguistics*, (New York: Routledge, 2018)

Weil, Kari, "A Report on the Animal Turn", Brown University and *Differences: A Journal of Feminist Cultural Studies*, Vol. 21, No. 2, (2010)

Rice, Nancy, E, "Disability Studies," *Encyclopedia Britannica* 2014. <https://www.britannica.com/topic/disability-studies> [hämtad 2018-11-21].

Schechner, Karen, "A interview with Indie Favorite David Wroblewski, Author of *The Story of Edgar Sawtelle*", *American Booksellers Association* 2008.

<https://www.bookweb.org/news/interview-indie-favorite-david-wroblewski-author-story-edgar-sawtelle> [hämtad 2019-04-29].

Taylor, Ashley, P, "Male Seahorses Act Like Pregnant Mammals, Study Suggests", *Live Science* 2015. <https://www.livescience.com/52107-male-seahorses-act-like-pregnant-mammals.html> [hämtad: 2019-02-26].

Weil, Kari, "Learning From Temple Grandin, Or, Animal Studies, Disability Studies, And Who Comes After the Subject", *New Formations*, (2018)

- "Killing Them Softly: Animal Death, Linguistic Disability, and the Struggle for Ethics", *Configurations*, Vol. 14, No. 1-2, (2006)

- *Thinking Animals, Why animal studies now?* (New York: Colombia University Press, 2012)

Wolfe, Cary, "Flesh and Finitude: Thinking Animal in (Post) Humanist Philosophy", *SubStance*, Vol. 37, No, 117: *The Political Animal*, (2008)

- "Human, All too Human 'Animal Studies' and The Humanities", *PMLA (Modern Language Association)*, Vol. 124, No, 2, (2009)

- “Learning From Temple Grandin, or, Animal Studies, Disability Studies, and Who Comes After the Subject” *New Formations*, Vol. 64, (2008)
- *What Is Posthumanism?* (Minneapolis: University of Minnesota Press, 2010)
- Wroblewski, David, *The Story of Edgar Sawtelle. A novel*, (New York: HarperCollins Publishers, 2009)